

ΑΝΩΤΑΤΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΠΕΙΡΑΙΑ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟΥ ΤΟΜΕΑ

ΣΧΟΛΗ : ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ
ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ & ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΕΣ ΜΟΡΦΕΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΚΑΙΝΟΤΟΜΕΣ ΙΔΕΕΣ ΚΑΙ ΠΡΟΟΠΤΙΚΕΣ

Θεόδωρος Γιαννούλης Α.Μ. 563

Επόπτης καθηγητής : Αριστείδης Παπαγρηγορίου

ΑΘΗΝΑ 2016

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία δεν θα μπορούσε να εκπληρωθεί χωρίς την βοήθεια των καθηγητών , δημοσίων υπαλλήλων και πιο συγκεκριμένα στον Οργανισμό Λιμένα Πειραιώς που έκανα και την πρακτική μου άσκηση αλλά και φίλων.

Θέλω να ευχαριστήσω και προσωπικά τον καθηγητή μου αλλά και υπεύθυνο της εργασίας αυτής Αριστεΐδη Παπαρηγορίου για τον πολύτιμο χρόνο που αφιέρωσε για να με βοηθήσει στην διεξαγωγή της εργασίας αλλά και να μου λύσει απορίες.

Περιεχόμενα

Ευχαριστίες.....	2
------------------	---

Περιεχόμενα.....	3
Περίληψη.....	5
Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 1: Τουρισμός και Ελλάδα	7
1.1 Τουρισμός και Ελλάδα.....	7
1.2 Η τουριστική ταυτότητα της Ελλάδας.....	11
Κεφάλαιο 2: Διαχρονική εξέλιξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.....	13
2.1 Η πρώτη τουριστική περίοδος.....	13
2.2 Η δεύτερη τουριστική περίοδος (Περίοδος από την γέννηση του Χριστού έως το μισό του 19 ^{ου} αιώνα.....	14
2.3 Η τρίτη τουριστική περίοδος.....	14
2.4 Η τέταρτη τουριστική περίοδος (Ξεκίνησε από το τέλος του Β΄ Παγκόσμιου Πολέμου πιο συγκεκριμένα για την Ελλάδα από το 1950 και για άλλους τελείωσε το 1980).....	15
2.5 Η Πέμπτη τουριστική περίοδος ή Σύγχρονη τουριστική περίοδος	16
Κεφάλαιο 3 : Εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	17
3.1 Αγροτουρισμός.....	17
3.2 Οικοτουρισμός.....	21
3.3 Επαγγελματικός τουρισμός.....	24
3.4 Ορεινός και ορειβατικός τουρισμός.....	28
3.5 Τουρισμός υγείας.....	30
3.6 Μαθησιακός τουρισμός.....	34
3.7 Χιονοδρομικός τουρισμός και τουρισμός χειμερινών αθλημάτων.....	36
3.8 Πολιτιστικός τουρισμός.....	39
3.9 Κοινωνικός τουρισμός.....	44

3.10 Θαλάσσιος τουρισμός.....	47
3.11 Θρησκευτικός τουρισμός.....	58
3.12 Αθλητικός τουρισμός.....	62
Κεφάλαιο 4: Αειφόρος τουρισμός.....	66
Συμπεράσματα.....	68
Βιβλιογραφία και ιστοσελίδες.....	70

Περίληψη

Η Ελλάδα είναι μια χώρα η οποία έχει αμέτρητα βουνά , θάλασσες και απεριόριστες δραστηριότητες που μπορεί κάποιος να πραγματοποιήσει ως τουρίστας. Είναι ένας τουριστικός προορισμός γνωστός παγκοσμίως για το φυσικό περιβάλλον , τα αξιοθέατα , τη γαστρονομία , το καλό κλίμα , το πολιτισμό και πολλά άλλα. Ο τουρισμός στην χώρα μας αποτελεί ίσως το πιο κερδοφόρο προϊόν με αρκετά οικονομικά οφέλη. Η Ελλάδα λόγω της ποικιλομορφίας που παρουσιάζει αποτελεί πόλο έλξης για άτομα που ψάχνουν και αναζητούν την εναλλακτική μορφή

τουρισμού. Σε αυτό βοηθάει ο μεγάλος αριθμός δραστηριοτήτων που προτείνονται σε κάθε μορφή τουρισμού και διαφέρει από το συνηθισμένο τουριστικό πακέτο < ήλιος – θάλασσα – παραλία > Σκοπός της συγκεκριμένης πτυχιακής εργασίας είναι να παρουσιαστούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην Ελλάδα ταυτόχρονα μελετώντας επίσης καινοτόμες δράσεις και προοπτικές πάνω σε αυτές. Για την εύρεση πληροφοριών χρησιμοποιήθηκαν βιβλία στα οποία είχα διδαχθεί στη σχολή , βιβλία από τη βιβλιοθήκη αλλά και πληροφορίες από το διαδίκτυο. Συνοψίζοντας στη παρούσα πτυχιακή εργασία θα αναλυθεί το παραπάνω αλλά θα εξεταστεί επίσης τι μπορεί να κάνει ή ποιο μέρος μπορεί να επισκεφθεί ο τουρίστας κάνοντας κάποια συγκεκριμένη εναλλακτική μορφή τουρισμού.

Abstract

Greece is a country with a lot of mountains seas and countless activities that a tourist may enjoy. It is a tourist destination known worldwide for its natural environment, sightseeing, gastronomy, good climate, culture and more. Tourism is perhaps is the most profitable product that Greece may have with several economic benefits. Cause of the diversity Greece attracts a lot of people who are seeking for alternative forms of tourism. The purpose of this project is to present the alternative forms of tourism in Greece and present innovative actions and perspectives on them as well. Information was found in school books, from books from the library and from the internet. To sum up the present project will analyze the above but will also examine what the tourist could do or where he/she could visit depending on what alternative form of tourism may enjoy.

Εισαγωγή

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι ένα φαινόμενο που απασχολούν τους φορείς του τουρισμού και την κυβέρνηση κάθε χώρας. Κάθε κράτος , μελετά μέσω ειδικών του κλάδου του τουρισμού να βρει τρόπους να προσεγγίσει επισκέπτες ανάλογα την εναλλακτική μορφή τουρισμού που μπορεί να προσφέρει κάθε χώρα , αλλά και ποια είναι η ζήτηση της κάθε μορφής εναλλακτικού τουρισμού.

Ο τουρισμός είναι ένα φαινόμενο που φέρνει στους φορείς ιδιωτικούς και δημόσιους που ασχολούνται με αυτόν , και στην χώρα γενικότερα τεράστια οικονομικά οφέλη.

Η Ελλάδα είναι ένα μέρος που αποτελεί ένα από τους δημοφιλέστερους τόπους προορισμού για τουρισμό καθώς παρέχει πολλά γνωρίσματα που μπορεί να καλύψει τις περισσότερες αν όχι όλες απαιτήσεις του επισκέπτη. Επίσης προσφέρει αμέτρητες δραστηριότητες που μπορεί ο επισκέπτης να κάνει σε πολλά μέρη θαλάσσια, στα βουνά , στην ύπαιθρο , στην πόλη κ.α.

Το θέμα επιλέχτηκε με τον υπεύθυνο καθηγητή μου και έχει μεγάλη σχέση και ενδιαφέρον με τη σχολή , τον κλάδο αλλά και τα μαθήματα που διδάχθηκα στη σχολή. Επίσης το θέμα της πτυχιακής εργασίας δηλαδή οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού είναι ένα ζήτημα σοβαρό που μελετάτε συνεχώς για την ευρύτερη ανάπτυξη του αλλά και στην εύρεση νέων ιδεών πάνω σε αυτό. Σε συνδυασμό με την Ελλάδα που όπως προ αναφέρθηκε είναι ένας γνωστός προορισμός και προσελκύει πολλούς επισκέπτες , δίνει την δυνατότητα ανάπτυξης αρκετών εναλλακτικών μορφών τουρισμού που κρίνεται αρκετά ενδιαφέρον .Στην πτυχιακή εργασία αυτή θα αναλυθεί ο τουρισμός στην Ελλάδα , η διαχρονική εξέλιξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού από τις πρώτες μορφές του ως και σήμερα. Η παρούσα εργασία έχει δομηθεί με τέτοιο τρόπο ώστε η κάθε μορφή τουρισμού να αναλύεται ξεχωριστά με παραδείγματα δραστηριοτήτων που μπορούν να διεξαχθούν αλλά και ειδικότερα και με παραδείγματα που μπορούν να γίνουν στην Ελλάδα. Επίσης σε κάθε εναλλακτική μορφή τουρισμού που μπορεί να πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα είτε σε μικρό είτε σε μεγάλο βαθμό δίνονται καινοτόμες ιδέες και πρακτικές.

Κεφάλαιο 1 : 1.1 Τουρισμός και Ελλάδα

Ο τουρισμός είναι ένας όρος αλλά και προϊόν που αποτελεί ένα σύνθετο οικονομικό προϊόν και επιβάλλει μία ιδιαίτερη επικοινωνιακή προσέγγιση. Τουρισμός ορίζεται η ανθρώπινη δραστηριότητα στην οποία το άτομο μετακινείται για κάποιο χρονικό διάστημα σε τόπους διαφορετικούς από αυτόν που ζει είτε εντός είτε εκτός της χώρας του για να ικανοποιήσει τις ανάγκες ή τις επιθυμίες του π.χ. για αναψυχή ή για μόρφωση ή για κάποιο θέμα υγείας κλπ. Παράγοντες που μπορούν να προσδιορίσουν τον τουρισμό είναι οι εξής :

- Τα άτομα που κάνουν τουρισμό που λέγονται τουρίστες
- Η μετακίνησή τους δηλαδή το τουριστικό ταξίδι
- Το τουριστικό κατάλυμα δηλαδή που θα γίνει η διαμονή τους
- Εποχή διακοπών δηλαδή ο χρόνος εκδήλωσης της τουριστικής τους δραστηριότητας
- Ο προορισμός του τουρίστα
- Ο σκοπός του τουριστικού ταξιδιού που θα κάνει ο τουρίστας
- Η τουριστική δαπάνη δηλαδή τα χρήματα που θα δαπανήσουν για την ικανοποίηση των τουριστικών τους δραστηριοτήτων. (Σφακιανάκης, 2000:16)

Ο τουρισμός λοιπόν ως φαινόμενο θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ότι παίζει καθοριστικό παράγοντα στην παγκόσμια οικονομία καθώς υπάρχει σύνδεση μεταξύ του τουρισμού και στα χρηματικά διαθέσιμα δηλαδή τα εισοδήματα , αλλά

ταυτόχρονα ασκεί σημαντικό ρόλο και στον ψυχολογικό παράγοντα όσο αφορά την ψυχολογία. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:27)

Ο τουρισμός θεωρείται ένα από τα βασικότερα κοινωνικοοικονομικά φαινόμενα που έχουν τεράστια ανάπτυξη τα τελευταία χρόνια. Ο τουρισμός με το πέρασμα του χρόνου εξελίσσεται και αλλάζει μορφή αλλά ταυτόχρονα ασκεί διαφοροποίηση ανάλογα με τις εξελίξεις και τα πρότυπα που υπάρχουν τόσο στην οικονομία όσο και στην κοινωνία καθώς πάνω σε αυτά αναπτύσσεται και εφαρμόζεται. Σήμερα ο τουρισμός αποτελεί μία από τις σημαντικότερες οικονομικές δραστηριότητες τόσο στην χώρα μας όσο και παγκοσμίως.

Ο τουρισμός στο πέρασμα των χρόνων εξελίσσεται. Αυτό συμβαίνει γιατί υπάρχουν πολλοί παράγοντες όπως για παράδειγμα κοινωνικές , οικονομικές και πολιτικές αλλαγές. Η τουριστική ανάπτυξη των τελευταίων 50 χρόνων έχει κάνει μεγάλο άλμα και οφείλεται σε ένα μεγάλο βαθμό στην αύξηση του εισοδήματος αλλά και στον ελεύθερο χρόνο που έχει το άτομο. Ακόμα αξίζει να σημειωθεί στην αύξηση της τουριστικής ανάπτυξης που έχει παρουσιαστεί τα τελευταία χρόνια οφείλεται και η τεχνολογική πρόοδος αλλά και η βελτίωση των δρομολογίων και έκδοση εισιτηρίων χαμηλού κόστους των πλοίων και των αεροπλάνων. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:29)

Η Ελλάδα είναι στο νοτιοανατολικό τμήμα της Ευρώπης βρίσκεται στο βόρειο ημισφαίριο και πιο συγκεκριμένα στη πιο νότια Βαλκανική χερσόνησο. Ένα δημοφιλές στοιχείο της χώρας είναι ο νησιώτικος χαρακτήρας της. Έχει νησιά που βρέχονται από το Αιγαίο και το Ιόνιο πέλαγος αλλά και από την Μεσόγειο θάλασσα. Επίσης έχει ένα μεγάλο αριθμό νησιών που επισκέπτονται από άτομα και εντός της χώρας αλλά και του εξωτερικού. Κάποια από τα πιο γνωστά ελληνικά νησιά είναι η Κρήτη , η Κέρκυρα η Ρόδος η Σαντορίνη και άλλα. Το 80% του εδάφους του ελληνικού κράτους είναι ορεινό ή και ημιορεινό και εξαιτίας αυτού η Ελλάδα θεωρείται ως από τις πιο ορεινές χώρες της Ευρώπης. (Μοίρα, 2005:30)

Η Ελλάδα σαν προορισμός αποτελεί ένα δημοφιλή προορισμό ειδικά τους καλοκαιρινούς μήνες. Αξίζει να σημειωθεί παρόλο την οικονομική κρίση που χαρακτηρίζει την εποχή μας ο τουρισμός αποτελεί ίσως τη βασικότερη πηγή εσόδων στην χώρα μας. Είναι ένας προορισμός ο οποίος διαθέτει τεράστιο φυσικό πλούτο και είναι ιδανικός προορισμός για μικρές ή μεγάλες αποδράσεις στα νησιά ή στα βουνά της. Η Ελλάδα διαθέτει πολιτιστική κληρονομιά η οποία είναι και το θεμέλιο του Δυτικού Πολιτισμού. Υπάρχει αρκετά μεγάλος αριθμός μουσείων για παράδειγμα το μουσείο της Ακρόπολης αλλά και αρχαιολογικών χώρων οι οποίοι δίνουν την

δυνατότητα στο τουρίστα να γνωρίσει το πολιτισμό και την ιστορία της χώρας με τον καλύτερο δυνατό τρόπο. (visitgreece.gr, 2015)

Επίσης η Ελλάδα είναι γνωστή για την μεσογειακή διατροφή. Επομένως μπορεί το άτομο να γευτεί υγιή αλλά και θρεπτικά φαγητά και ποτά. Το ελληνικό κράτος διαθέτει τόνους από φρέσκα υλικά και παραδοσιακά προϊόντα. Για παράδειγμα ο τουρίστας μπορεί να γευτεί τόσο από τη ταβέρνα όσο και από κάποιο ακριβό εστιατόριο γνωστά φαγητά που διαθέτουν την κατάλληλη ποιότητα για παράδειγμα φρέσκα θαλασσινά , τυριά αλλά και το γνωστό ελαιόλαδο.

Ακόμα δίνεται η δυνατότητα στο τουρίστα να γνωρίσει από κοντά το τρόπο ζωής τα ήθη και τα έθιμα που έχουν οι κάτοικοι της χώρας. Να λάβουν μέρος σε δραστηριότητες που γίνονται στη χώρα και να εξερευνήσουν νέες δραστηριότητες. (visitgreece.gr , 2015)

Στην Ελλάδα μπορεί κάποιος να ευχαριστηθεί ένα από τα μεγαλύτερο << προϊόντα >> της χώρας το οποίο είναι η θάλασσα και ο ήλιος. Πιο συγκεκριμένα αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων καθώς η Ελλάδα έχει ήπιο κλίμα , άπειρα ηλιόλουστα νησιά και πανέμορφες θάλασσες αλλά και σωστά διαμορφωμένες και παραδοσιακές ξενοδοχειακές υποδομές. Στην χώρα μας πλέον γίνεται προσπάθεια να αναβαθμιστούν τα παραδοσιακά προϊόντα του ήλιου και θάλασσας σύμφωνα με τα παρακάτω βήματα :

1. Να γίνει βελτίωση της ποιότητας των ξενοδοχείων , αλλά να κατασκευαστούν και πολυτελή θέρετρα που θα έχουν ως στόχο να ταξιδέψουν τουρίστες με αρκετά μεγάλα εισοδήματα στην χώρα μας.
2. Να γίνει βελτίωση στις υποδομές μεταφοράς με την βοήθεια της ανάπτυξης των περιφερειακών αεροδρομίων ή λιμένων αλλά και του οδικού δικτύου.
3. Τέλος να εφαρμοστούν και να διαφημιστούν νέα τουριστικά προϊόντα που θα έχουν εστιάσει σε συγκεκριμένα θέματα αλλά πιο συγκεκριμένα στην τοπική κουλτούρα αλλά και τους φυσικούς πόρους της χώρας. (visitgreece.gr, 2015)

Για την προώθηση και την προβολή της Ελλάδας με σκοπό να προσελκύσει τουρίστες εφαρμόζονται οι παρακάτω τεχνικές προβολής και προώθησης αρχικά στο εσωτερικό της χώρας κάποιες από αυτές είναι :

- Πραγματοποιούνται ταξίδια εξοικείωσης δημοσιογράφων ή συντακτών από άλλες χώρες οι οποίοι φιλοξενούνται με στόχο , να δημοσιεύσουν άρθρα και εικόνες στην χώρα τους για την Ελλάδα.
- Να φιλοξενηθούν τηλεοπτικά αλλά και κινηματογραφικά συνεργεία που σκοπό θα έχουν να κάνουν γύρισμα ταινίας ντοκιμαντέρ στην Ελλάδα με αποτέλεσμα να προβληθεί η χώρα. Επίσης θα πρέπει να διευκολύνονται τα συνεργεία για την παραγωγή των παραπάνω.
- Να δίνονται φιλοφρονητικά δώρα σε άτομα που αποτελούν επίσημους καλεσμένους της χώρας και προέρχονται από το εξωτερικό.
- Να δίνονται άδειες που θα παρέχουν ελεύθερη είσοδο στους φιλοξενούμενους σε σημεία πολιτιστικού ενδιαφέροντος όπως αρχαιολογικούς χώρους , μουσεία και μνημεία.
- Πραγματοποίηση συνεντεύξεων τύπου αλλά και έκδοση δελτίων τύπου που θα αφορούν τα τουριστικά δρώμενα στην Ελλάδα αλλά και γενικότερα στον κόσμο. (Μυλωνόπουλος:2011:215-216)

Η Ελλάδα προβάλλεται και προωθείται ηλεκτρονικά και μέσω του διαδικτύου. Η ηλεκτρονική ιστοσελίδα www.visitgreece.gr είναι ο επίσημος ιστότοπος προώθησης του ελληνικού τουρισμού. Σε αυτή την ιστοσελίδα μπορεί να ψάξει και να βρει πληροφορίες για την ιστορία και τα αξιοθέατα διαφόρων περιοχών ανά νομό. Όπως επίσης μπορεί να αναζητήσει πληροφορίες για πολλά μουσεία αλλά και αρχαιολογικούς χώρους. Έχουν προστεθεί τελευταία πληροφορίες γύρω από την θάλασσα όπως για παράδειγμα οι παραλίες και κρουαζιέρες και τέλος πληροφορίες σχετικά με την ελληνική φύση. (Μυλωνόπουλος και Κοντουδάκη, 2011:221)

Αξίζει να σημειωθεί πως ότι και ο κινηματογράφος αποτελεί ένα βασικό μέσο προώθησης της Ελλάδας καθώς τα τελευταία περίπου 50 χρόνια, αποτελεί έναν από τους πιο γνωστούς τόπους στους οποίους γυρίζονται κινηματογραφικές παραγωγές. Η πρώτη ξένη κινηματογραφική παραγωγή που πραγματοποιήθηκε στην Ελλάδα ήταν η ταινία “Boy on a dolphin” το 1957 η οποία γυρίστηκε στην Ύδρα. (Μυλωνόπουλος και Κοντουδάκη, 2011:222).

Εν κατακλείδι το ελληνικό κράτος τα τελευταία χρόνια παρά την οικονομική κρίση ο τουρισμός αποτελεί ίσως τον βασικότερο πυλώνα ανάπτυξης στην αγορά εργασίας φέρνοντας στη χώρα αρκετά έσοδα μέσω των αφίξεων από τους επισκέπτες. Το

παραπάνω γίνεται εφικτό μέσω της συνεισφοράς της ελληνικής κυβέρνησης αλλά και των τουριστικών επιχειρήσεων με την βελτίωση συνεχώς των τουριστικών τους προϊόντων.

1.2 Η τουριστική ταυτότητα της Ελλάδας

Το 2008 το Υπουργείο Τουριστικής ανάπτυξης διαμόρφωσε μία νέα διεθνή ταυτότητα για την Ελλάδα με στόχο την βελτίωση και την ανανέωση της επικοινωνιακής ταυτότητας της Ελλάδας ως προορισμός. Για να γίνει αυτό πραγματικότητα το κλασσικό μοντέλο «ήλιος θάλασσα» έπρεπε να ξεπεραστεί. Η νέα στρατηγική είχε ως στόχο να προσελκύσει τουρίστες πέρα από τους θερινούς μήνες σε συνδυασμό με την αρχαιολογία , δηλαδή να προβάλει τις αμέτρητες δραστηριότητες που μπορεί να κάνει κάποιος τουρίστας αλλά και τις εναλλαγές . Ο κύριος στόχος λοιπόν αυτής της στρατηγικής είναι να δημιουργηθεί ένας αξιοπρεπής ανταγωνισμός με αποτέλεσμα να προσελκύσει παραπάνω τουρίστες. Για να επιτευχθούν τα παραπάνω η τουριστική ταυτότητα της χώρας στο εξωτερικό έδωσε βάση σε εννέα στρατηγικούς άξονες οι οποίοι είναι :

1. Ήλιος και θάλασσα
2. Ο θαλάσσιος τουρισμός
3. Πολιτιστικός τουρισμός
4. Περιηγητικός τουρισμός
5. Ο τουρισμός που σχετίζεται με τη φύση όπως είναι ο οικοτουρισμός
6. Ο τουρισμός υγείας
7. Ο Επαγγελματικός τουρισμός
8. Ο τουρισμός πολυτέλειας
9. Ο τουρισμός πόλεων (Μυλωνόπουλος και Κοντουδάκη, 2011:217)

Κεφάλαιο 2 :Διαχρονική εξέλιξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού

Οι μορφές τουρισμού γνώρισαν την ανάπτυξη τους από τα πρώτα χρόνια. Αρκετοί συγγραφείς χρησιμοποιούν τις εναλλακτικές μορφές τουρισμού σαν νέους όρους . Πρώτη φορά ο όρος αναφέρθηκε το 1970 για να περιγράψουν τις πραγματικές νέες εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

2.1 Η πρώτη τουριστική περίοδος

Στην πρώτη τουριστική περίοδο κυριότερες εναλλακτικές μορφές τουρισμού που έχουν ρίζες από την αρχαιότητα είναι ο επαγγελματικός τουρισμός , ο τουρισμός αναψυχής , ο πολιτισμικός , θρησκευτικός , αθλητικός και ιαματικός τουρισμός. Οι παραπάνω μορφές έκαναν για πρώτη φορά την εμφάνιση τους στην Αρχαία Αίγυπτο ,

στην Μεσοποταμία , στην Αρχαία Ελλάδα , στην Περσία και τέλος στην Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Οι Αιγύπτιοι έκαναν επαγγελματικά ταξίδια όταν μετακινούνταν για κρατικές υποθέσεις . Αξίζει να σημειωθεί πως στην τελευταία Προ Χριστού χιλιετία αναπτύχθηκε κυρίως στην Αρχαία Ελλάδα ο αθλητικός και ο Θρησκευτικός τουρισμός. Ο θρησκευτικός τουρισμός στην Αρχαία Ελλάδα ήταν τα ταξίδια των Αρχαίων Ελλήνων για να παρευρεθούν σε μεγάλες θρησκευτικές γιορτές όπως τα Ελευσίνα και οι Διονυσιακές εορτές. Σχετικά με τον περιηγητικό τουρισμό πρωτοπόρος ήταν ο Ηρόδοτος (480 – 421 π.Χ.) και ο Παυσανίας ο περιηγητής τον δεύτερο αιώνα π.χ. Ακόμα ο ιαματικός τουρισμός γνώρισε την ανάπτυξη του στην Αρχαία Ελλάδα στα πρώτα χρόνια των τουριστικών περιόδων , με την ύπαρξη του όπως και την ύπαρξη αρκετών ιαματικών πηγών για θεραπευτικούς λόγους αναφέρεται συχνά από πολλούς ιστορικούς και φιλοσόφους της εποχής όπως τον Αριστοτέλη και τον Ηρόδοτο. Αξίζει να τονισθεί πως τα Ασκληπιεία ήταν τα πρώτα κέντρα υγείας που δημιουργήθηκαν γύρω από τις θερμομεταλλικές πηγές. Τέλος μορφή πολιτισμικού τουρισμού σε συνδυασμό με τον τουρισμό αναψυχής θεωρούνταν τα ταξίδια που έκαναν για να δουν τα επτά θαύματα του τότε κόσμου. (Σφακιανάκης , 2000:28-31)

2.2 Η δεύτερη τουριστική περίοδος (Περίοδος από την γέννηση του Χριστού έως το μισό του 19ου αιώνα)

Από τους περισσότερους συγγραφείς αυτή η περίοδος θεωρείται ως ανενεργή καθώς δεν παρουσιάστηκαν νέες μορφές τουρισμού όμως δεν έπαψε να υπάρχει τουριστική δραστηριότητα. Επειδή υπήρχαν κακές συνθήκες όπως πόλεμοι , εθνικές ανακατατάξεις κλπ. αυτή την περίοδο δεν επιτρέπονταν να εκδηλωθεί μία σοβαρή τουριστική δραστηριότητα. Όμως εξαιτίας των παραπάνω συνθηκών πραγματοποιήθηκαν έργα , εκδηλώθηκαν ενέργειες και να έγινε καθιέρωση διαδικασιών και πρακτικών που εξυπηρετούσαν σκοπούς μη τουριστικούς , στην πάροδο του χρόνου όμως λειτούργησαν σαν πρώτοι θεμέλιοι λίθοι της μελλοντικής τουριστικής υποδομής. Τέλος στην δεύτερη τουριστική περίοδο αξίζει να τονιστεί πως ολοκληρώθηκε και λειτούργησε το πρώτο οργανωμένο οδικό δίκτυο. (Σφακιανάκης, 2000: 30-31)

2.3 Η τρίτη τουριστική περίοδος (1850 – 1950)

Κατά την τρίτη τουριστική περίοδο εμφανίστηκαν και ενισχύθηκαν νέες μορφές τουρισμού. Έγινε καθιέρωση των λεγόμενων grand tour παρόλο που είχε αρχίσει από νωρίτερα. Grand tour δηλαδή το ταξίδι που πραγματοποιούσαν οι γόννοι των αριστοκρατικών και πλούσιων οικογενειών της Γαλλίας, της Μεγάλης Βρετανίας και πιο μετά των ΗΠΑ με σκοπό να αποκτήσουν και άλλη μόρφωση και κοινωνική συγκρότηση. Επίσης υπήρξε μεγάλη ανάπτυξη των μέσων μεταφοράς όπως και των οδικών δικτύων. Το αυτοκίνητο άρχισε να μπαίνει στην ζωή του ανθρώπου. Τα ξενοδοχεία αναβαθμίστηκαν στο πρότυπο κατασκευής , στο μέγεθος , στην χωρητικότητα και στην εξυπηρέτηση των πελατών. Επίσης έγινε εμφάνιση των πρώτων οργανωτών διακοπών που πρωτοπόρος ήταν ο Thomas Cook. Ιδρύθηκαν οργανώσεις παράκτιων και ορεινών θέρετρων και μερικά από αυτά αποτέλεσαν τουριστικό προορισμό. Με αυτό τον τρόπο ο παράκτιος και ο ορεινός τουρισμός έκαναν την εμφάνιση τους. Μία ακόμη μορφή τουρισμού που εμφανίστηκε ο εκθεσιακός τουρισμός μέσω των εκθέσεων που προβλήθηκαν σε Ευρωπαϊκές πόλεις και με την εμφάνιση των διεθνών εκθέσεων που προσέλκυσε αρκετά μεγάλο πλήθος επισκεπτών. Τέλος ο κόσμος συνειδητοποίησε την οικονομική και κοινωνική διάσταση του τουρισμού με αποτέλεσμα να ιδρυθεί ο Δημόσιος τουριστικός φορέας. (Σφακιανάκης, 2000:23-33)

2.4 Η τέταρτη τουριστική περίοδος (Ξεκίνησε από το τέλος του Β΄ παγκόσμιου πολέμου και πιο συγκεκριμένα για την Ελλάδα το 1950 και για άλλους τελείωσε το 1980)

Στην συγκεκριμένη τουριστική περίοδο το τουριστικό φαινόμενο γιγαντώθηκε. Από το 1950 μέχρι και το 1980 παρουσιάστηκε ποσοτική αύξηση του τουρισμού. Στην παραπάνω περίοδο τα μέσα μεταφοράς και οι συγκοινωνίες αναβαθμίστηκαν και αναπτύχθηκαν. Η χρήση αεροσκαφών ελαχιστοποίησε τις αποστάσεις. Παρουσιάστηκε αύξηση των ημερών διακοπών και τέθηκε θέμα υποχρέωσης της χορήγησης τους. Στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες κατά μέσο όρο χορηγούνταν περίπου 5 εβδομάδες άδειας τον χρόνο. Επίσης παρουσιάστηκε αύξηση των εισοδημάτων των εργαζομένων και μείωση των τιμών των τουριστικών προϊόντων. Ο τουρισμός αναγνωρίστηκε σαν κοινωνικό αγαθό και έτσι οι φορείς της πολιτείας άρχισαν να τον προωθούν ώστε να υπάρχει ανάπτυξη, με αποτέλεσμα ο τουρισμός να

εμπορευματοποιηθεί από τις επιχειρήσεις για μεγιστοποίηση των κερδών. Επίσης εμφανίστηκαν οι παρακάτω μορφές τουρισμού:

- Αγροτουρισμός : Αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ το 1960 και καθιερώθηκε σαν εναλλακτική μορφή τουρισμού.
- Ιαματικός τουρισμός γίνεται μέρος του ευρύτερου τουρισμού υγείας.
- Από τον τομέα του επαγγελματικού τουρισμού , ο κλάδος του τουρισμού κινήτρων αναπτύχθηκε στις ΗΠΑ το 1960 προσπαθώντας να αυξήσουν τις πωλήσεις.
- Ο τουρισμός Jet Set καθιερώθηκε την περίοδο που καθιερώθηκαν τα αεριωθούμενα αεροσκάφη από τα όποια πήρε και την ονομασία του.
- Ο τουρισμός των ορεινών σπορ αναπτύχθηκε αρκετά κατά την τέταρτη περίοδο καθώς αναπτύχθηκαν και τα μηχανικά μέσα και ο εξοπλισμός.
- Ο θαλάσσιος τουρισμός γίνεται προσιτός και στον μέσο τουρίστα εξαιτίας της μείωσης των τιμών και της αύξησης των εισοδημάτων των ανθρώπων που αναφέρθηκε παραπάνω.
- Τέλος αύξηση του ενδιαφέροντος των ανθρώπων σημείωσε ο κοινωνικός τουρισμός την δεκαετία του 1970. (Σφακιανάκης , 2000: 33-35)

2.5 Η πέμπτη τουριστική περίοδος ή Σύγχρονη τουριστική περίοδος

Στις μέρες μας , ή αλλιώς στην σύγχρονη τουριστική περίοδο επικρατεί μία τάση περιορισμού του μαζικού τουρισμού και ενθάρρυνσης του εναλλακτικού τουρισμού. Γίνεται προσπάθεια να βοηθήσουν μη εποχικές μορφές τουρισμού , μορφές που έχουν την δυνατότητα να αναπτυχθούν εκτός τουριστικών περιορισμών και εκτός τουριστικών θέρετρων. Αυτό συμβαίνει καθώς είναι σημαντικό να παρουσιάζεται τουριστική δραστηριότητα και στην χειμερινή περίοδο καθώς αν δεν υπάρξει θα εμφανιστεί το πρόβλημα της τουριστικής εποχικότητας. Η τουριστική εποχικότητα έχει ως αποτέλεσμα να γίνεται μεγάλη συγκέντρωση και να ξεπερνά τα λογικά όρια ανάπτυξης κάποιοι τουριστικοί προορισμοί , να αλλοιώνονται οι τουριστικοί πόροι και συχνά οι ντόπιοι επιχειρηματίες να εκμεταλλεύονται τους τουρίστες. (Σφακιανάκης, 2000: 35-36)

Κεφάλαιο 3 : Εναλλακτικές μορφές τουρισμού

3.1 Αγροτουρισμός

Ο αγροτουρισμός αναπτύσσεται στο φυσικό περιβάλλον ενώ αν προκύψει κακή διαχείριση του ενδέχεται να το απαξιώσει. Είναι μία από τις πιο φιλικές προς το φυσικό περιβάλλον εναλλακτικές μορφές τουρισμού και κατά κύριο λόγο η πελατεία του αποτελείται από άτομα που είναι αρκετά ευαισθητοποιημένα ως προς την προστασία του φυσικού περιβάλλοντος, όπως επίσης χαρακτηριστικό της πελατείας του αποτελεί το υψηλό εισόδημα των ατόμων που επιθυμούν να κάνουν αγροτουρισμό αλλά και το υψηλό μορφωτικό επίπεδο. (Σφακιανάκης, 2000:67)

Στον αγροτουρισμό, οι τουρίστες που αποφασίζουν να πραγματοποιήσουν αυτή την μορφή τουρισμού, μένουν σε ξενοδοχειακά καταλύματα στην αγροτική περιοχή που

έχουν αποφασίσει να επισκεφθούν ή σε κάποιο αγροτικό κατάλυμα είτε μαζί είτε χωριστά από τη γεωργική οικογένεια. Οι τουρίστες παρατηρούν τις αγροτικές δραστηριότητες που γίνονται , τρέφονται με το ίδιο φαγητό και αν θελήσουν συμμετέχουν σε μία ή περισσότερες αγροτικές εργασίες. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:136)

Η στροφή στην φύση παρουσιάζεται κυρίως από τους κατοίκους των αστικών κέντρων και θεωρείται ότι είναι αντίδραση για τις ψυχοσωματικές επιβαρύνσεις που δέχονται από τις σύγχρονες Μεγαλοπόλεις και το σύγχρονο τρόπο ζωής. Ο αγροτουρισμός με λίγα λόγια εξυπηρετεί τους κατοίκους των αστικών κέντρων αλλά πιο πολύ τους αγρότες. .(Σφακιανάκης, 2000:67)

Η πρώτη οργανωμένη ανάπτυξη του αγροτουρισμού με την σημερινή της μορφή παρουσιάστηκε το 19ο αιώνα με τον αστικό πληθυσμό να κάνει αρχικά εκδρομές με σκοπό την περιήγηση του στην ύπαιθρο. Όμως ως ολοκληρωμένη μορφή τουρισμού αναπτύχθηκε το 1960 στις ΗΠΑ. Ειδικότερα αναπτύχθηκε μέσω της τουριστικής δραστηριότητας που ονομάζονταν “Farm and ranch hospitality”. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:138)

Αγροτουρισμό συνήθως κάνουν άνθρωποι μεγαλύτερης ηλικία συνήθως 50-70 ετών αλλά και άτομα τρίτης ηλικίας. Αγροτουρισμό μπορεί να κάνει κάποιος γιατί μπορεί να θέλει να ξεκουραστεί σε ένα ήσυχο περιβάλλον απομακρυσμένος από τα προβλήματα της καθημερινότητας του , γιατί μπορεί να θέλει να έρθει σε επαφή με το φυσικό περιβάλλον και να γνωρίσει την αγροτική ζωή , είτε μπορεί να θέλει να δοκιμάσει τα χωριάτικα προϊόντα και να αναζητήσει την αυθεντικότητα.

Σήμερα υπάρχουν οι εξής τύποι αγροτουρισμού:

- Παραδοσιακό : Είναι ο κυριότερος τύπος , η διαμονή γίνεται σε αγρόκτημα μαζί με τους αγρότες , δεν προσφέρει όμως συμμετοχή στις αγροτικές δραστηριότητες.
- Σύγχρονο : Η διαμονή γίνεται σε ξενώνα ή ξενοδοχείο εντός ή εκτός αγροκτήματος ενώ επικρατεί παθητικότητα ως προς την επαφή με τις αγροτικές δραστηριότητες.
- Συνεταιριστικό : Η διαμονή πραγματοποιείται σε καταλύματα συνεταιρισμού ενώ επιτρέπεται η έμμεση επαφή με τις αγροτικές δραστηριότητες.

- Αριστοκρατικό : Η διανομή γίνεται σε υψηλού επιπέδου καταλύματα σαν πολυάστερο ξενοδοχείο ενώ υπάρχει δυνατότητα άμεσης επαφής με σκηνοθετημένες αγροτικές δραστηριότητες. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:137)

Στην Ελλάδα το ενδιαφέρον σχετικά με τον αγροτουρισμό υπογραμμίστηκε στις αρχές του 20ου αιώνα όταν ο ΕΟΤ (Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού) αποτέλεσε ένα διυπηρεσιακό όργανο για να μελετηθεί αυτή η εναλλακτική μορφή τουρισμού δηλαδή ο αγροτουρισμός και καθόρισε το πλαίσιο ανάπτυξης του. (Σφακιανάκης, 2000:49)

Οι βασικότεροι φορείς του αγροτουρισμού στην Ελλάδα είναι οι αγρότες σαν άτομα , αγροτουριστικοί συνεταιρισμοί , Υπουργείο γεωργίας , ΕΟΤ , λοιποί δημόσιοι φορείς και οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης. Το 1983 με την ίδρυση της Γενικής Γραμματείας Ισότητας, εξαιτίας της οποίας συνείσφερε στην ίδρυση του πρώτου γυναικείου αγροτουριστικού συνεταιρισμού στην χώρα. Το βασικότερο χαρακτηριστικό στοιχείο που μπορεί να βρει κάποιος στον αγροτουρισμό είναι η κοινωνικότητα. Ο αγροτουρισμός είναι αρκετά διαδεδομένος στην Κρήτη. Στο ελληνικό κράτος μπορεί κάποιος να έρθει σε επαφή με του φυσικούς πόρους που διαθέτει η χώρα , μπορεί να δοκιμάσει τα τοπικά προϊόντα και να συμμετέχει σε αγροτουριστικές εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται όλο τον χρόνο όπως οι γιορτές του κρασιού. (Σφακιανάκης, 2000:64)

Η υπαίθρια ζωή αλλά και η αγροτική δραστηριότητα έχουν αποτελέσει από παλιά για την Ελλάδα βασική οικονομική κοινωνική αλλά και πολιτιστική αξία. Η Ελλάδα διακατέχεται από το χαρακτηριστικό της κοινωνικότητας που αποτελεί θετικό στοιχείο στην ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Το άτομο μπορεί να συχνάζει στις ταβέρνες , στο παραδοσιακά καφενεία και να δοκιμάσει τοπικούς μεζέδες ή ποτά όπως ρακί και ούζο.(Μοίρα, 2005:32)

Στην Ελλάδα η εφαρμογή της αγροτουριστικής πολιτικής παρουσιάζει διαφορές ανάλογα με την επίδραση που έχουν οι τοπικοί , οικονομικοί , κοινωνικοί αλλά και γεωγραφικοί παράγοντες. Αυτοί οι παράγοντες μπορεί να είναι η γεωγραφική θέση που βρίσκεται η αγροτική περιοχή και πιο συγκεκριμένα αν η περιοχή είναι ορεινή ή νησιώτικη , έπειτα παράγοντας αποτελεί η ιστορικότητα και η πολιτισμικότητα της περιοχής , η οικονομική της ανάπτυξη αλλά και γενικότερα η ζήτηση που έχει η περιοχή από τους τουρίστες δηλαδή αν υπάρχει αυξημένη τουριστική κίνηση. Φυσικά

παράγοντα και μάλιστα σημαντικό αποτελεί η παιδεία των ατόμων που ασχολούνται γύρω από τον αγροτουρισμό αλλά και το πόσο αποτελεσματικού είναι οι δημόσιοι και ιδιωτικοί φορείς που ασχολούνται με την ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην περιοχή που βρίσκονται.

Στο ελληνικό κράτος οι τάσεις αλλά και οι προοπτικές μπορούν να χαρακτηριστούν θετικές. Αυτό οφείλεται στο ότι ο άνθρωπος γυρνάει προς την φύση και κρίνεται πως αυτό δεν μπορεί να μην γίνει. Επίσης οφείλεται στο αγροτουριστικό κύκλωμα βάση του οποίου οι αγρότες ασκούν πολλούς ρόλους. Δηλαδή ένας αγρότης μπορεί να ασκεί το ρόλο του ξενοδόχου , του ξεναγού ακόμα και του χορηγού αρκετών τουριστικών προϊόντων , βέβαια αυτό μπορεί να οδηγήσει σε σύγκρουση ρόλων. (Σφακιανάκης, 2000:59)

Γενικότερα στην Ελλάδα θα μπορούσαν να γίνουν οι παρακάτω αγροτουριστικές δραστηριότητες :

- Να βλέπει και να συμμετέχει αν θέλει σε γεωργικές δραστηριότητες.
- Να γνωρίσει τη τοπική αγροτική και πολιτιστική κληρονομία δηλαδή τα ήθη και τα έθιμα των κατοίκων καθώς και να παραβρεθεί σε τοπικές εκδηλώσεις.
- Να γνωρίσει και να ζήσει το φυσικό περιβάλλον και τα τοπία που του προσφέρει η φύση.
- Να δοκιμάσει τοπικά προϊόντα όπως βιολογικά προϊόντα.

Για την ανάπτυξη καινοτόμων δράσεων σχετικά με τον αγροτουρισμό θα μπορούσε να βοηθήσει

το πρόγραμμα Leader που αναπτύσσει ένα σχέδιο που αφορά την στρατηγική σχετικά με την τοπική αγροτουριστική ανάπτυξη . Αυτός ο σχεδιασμός μπορεί να εμπεριέχει :

- Να δημιουργηθούν αγροτουριστικά καταλύματα αλλά και να επεκταθούν αυτά αγροτουριστικά καταλύματα.
- Να δημιουργηθούν χώροι που θα έχουν σκοπό την εστίαση και την αναψυχή για παράδειγμα ταβέρνες και καφεενεία.
- Να κατασκευασθούν και να λειτουργήσουν μουσεία.
- Να πραγματοποιηθεί προώθηση αλλά και ανάπτυξη διαφόρων εναλλακτικών μορφών τουρισμού μαζί με τα κατασκηνωτικά κέντρα.

- Να προωθηθούν αλλά να εκτεθούν τουριστικά πακέτα που να αφορά εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

3.1 Οικοτουρισμός

Ο όρος οικοτουρισμός δεν έχει ακριβή προσδιορισμό όσο αφορά από πού προέρχεται έως και σήμερα. Ο όρος λοιπόν οικοτουρισμός πρωτοεμφανίστηκε περίπου στις αρχές του 1980 από τον Ceballos – Lascorain . Σύγχρονες μελέτες τονίζουν πως υπάρχει έντονη φημολογία ότι για πρώτη φορά αναφέρθηκε από τον Hetzer το 1965 κάνοντας προσπάθεια να εξηγήσει την παράξενη αυτή σχέση μεταξύ των τουριστών και το περιβάλλον αλλά και συγχρόνως της κουλτούρας που έρχονται σε επαφή. Το αντικείμενο του οικοτουρισμού είναι η πραγματοποίηση ενός ταξιδιού με στόχο την γνωριμία και την μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος του τόπου προέλευσης. (Κοκκώσης κ.ά., 2011: 139)

Σύμφωνα με τον Ziffer ο οικοτουρισμός είναι μια μορφή τουρισμού που πηγάζει κατά κύριο λόγο από την φυσική ιστορία μίας περιοχής ή τόπου , συμπεριλαμβάνοντας παράλληλα και την τοπική κουλτούρα. Ο οικοτουρισμός πραγματοποιείται σε ένα μεγάλο βαθμό σε μη ανεπτυγμένες περιοχές με ένα πνεύμα εκτίμησης , συμμετοχής και ευαισθησίας αλλά και προστασίας. Ο οικοτουρισμός δεν στοχεύει την ανάπτυξη του με κατανάλωση των φυσικών πόρων αλλά και την άγρια φύση , αλλά συμβάλλει

ακόμα στην ζωή της περιοχής που επισκέπτεται μέσα από την προσωπική του εργασία ή την οικονομική του βοήθεια για την διατήρηση της περιοχής και την οικονομική ευημερία των κατοίκων της. (Fennell κ.α., 2001:68)

Φυσικοί πόροι που σχετίζονται κιάλας με τον οικοτουρισμό είναι :

- Γεωγραφική θέση δηλαδή τα χαρακτηριστικά εκείνα του χώρου
- Το κλίμα και ο καιρός
- Τα γνωρίσματα του εδάφους
- Τα εδαφικά υλικά όπως οι πέτρες , η άμμος κλπ
- Το νερό
- Η βλάστηση
- Η πανίδα

Η Ελλάδα έχει ποικιλομορφία στο φυσικό περιβάλλον. Υπάρχουν αρκετά σπήλαια , φαράγγια , λίμνες , βουνά , ποτάμια και τοπία. Επίσης διαθέτει ήπιο καλό κλίμα που σε συνδυασμό με τα παραπάνω ένας τουρίστας που θέλει να απολαύσει το φυσικό περιβάλλον και να κάνει οικοτουρισμό η Ελλάδα είναι ένας καλός προορισμός. Στην Ελλάδα υπάρχει μεγάλος αριθμός οικοτουριστικών δραστηριοτήτων για παράδειγμα περιήγηση στα Αισθητικά Δάση , ορεινή ποδηλασία (Ροδόπη) , διάσχιση φαραγγιών (Σαμαριά) κλπ. Οι φορείς του οικοτουρισμού στην Ελλάδα είναι οι δημόσιοι που είναι το Υπουργείο περιβάλλοντος χωροταξίας και δημόσιων έργων και οι ιδιωτικοί που είναι η ελληνική εταιρία προστασίας της φύσης , η εταιρία οικολογίας και ανάπτυξης και η ελληνική εταιρία για την προστασία του περιβάλλοντος και πολιτισμικής κληρονομιάς. Συνοψίζοντας κάποιος που θα επισκεφθεί την Ελλάδα θα μπορεί να απολαύσει τις παρακάτω δραστηριότητες :

- Να περπατήσει στα δάση και να εξερευνήσει τους δρυμούς της χώρας τόσο σε ορεινά μέρη όσο και κοντά σε λίμνες και ποτάμια.
- Να ευχαριστηθεί τα μνημεία που προσφέρει η φύση όπως τα φαράγγια τα σπήλαια ή τους καταρράκτες.
- Να παρακολουθήσει και να γνωρίσει σπάνια είδη ζώων , αλλά και να δει παράκτια οικοσυστήματα και υδροτόπους.

- Το άτομο ακόμα θα μπορέσει να μελετήσει την χλωρίδα που υπάρχει στην ελληνική ύπαιθρο.
- Να λάβει μέρος σε extreme σπορ όπως καγιάκ. (Μοίρα, 2005:31-32)

Η Ελλάδα όπως προ αναφέρθηκε διαθέτει μεγάλη ποικιλία στο φυσικό περιβάλλον δίνοντας στην Ελλάδα τουριστικούς πόρους στους οποίους θα ήθελε να απολαύσει ο τουρίστας που θα επιθυμήσει να κάνει οικοτουρισμό. Καινοτόμες δράσεις για να υπάρξουν προοπτικές ανάπτυξης στον οικοτουρισμού θα μπορούσαν να είναι :

- Πρώτο και σημαντικότερο η προστασία του φυσικού περιβάλλοντος.
- Να προωθηθεί αυτή η εναλλακτική μορφή τουρισμού μέσω της ενίσχυσης των δικτύων αλλά και των δικτύων διαμονής ταυτόχρονα όμως να ενισχυθεί και το τουριστικό προφίλ της Ελλάδας μέσω της προβολής των περιοχών που έχουν οικοτουριστικό ενδιαφέρον.
- Να δημιουργηθούν κατάλληλα προγράμματα περιήγησης προς τους επισκέπτες με σκοπό να περιηγηθούν στο φυσικό περιβάλλον του τόπου προορισμού τους.
- Να γίνει λεπτομερής ενημέρωση στους ντόπιους αλλά και γενικότερα στον κόσμο για τα οφέλη τόσο σε θέμα υγείας η κοινωνικού περιεχομένου αλλά και σε θέμα οικονομικής ανάπτυξης μπορεί να προσφέρει ο οικοτουρισμός.
- Να κατασκευαστούν ειδικά αγροτουριστικά οικήματα στα οποία ο επισκέπτης θα μπορεί να απολαύσει τοπικά προϊόντα , να διαμείνει αλλά και να απολαύσει τις αγροτικές ασχολίες.
- Να υπάρξουν αρμόδιοι φορείς που θα έχουν ως υπευθυνότητα να σχεδιάσουν αλλά και να διαφημίσουν προγράμματα οικοτουρισμού
- Επίσης να γίνει σωστή οργάνωση αλλά και διαχείριση στο τόπο που θα εφαρμοστούν οικοτουριστικές δραστηριότητες μέσω κατάλληλου ανθρώπινου δυναμικού.

3.1 Επαγγελματικός Τουρισμός

Επαγγελματικός τουρισμός ορίζεται το ταξίδι που πραγματοποιείται για επαγγελματικούς λόγους. Πιο συγκεκριμένα είναι η μετακίνηση του ατόμου ή ατόμων που ταξιδεύουν για επαγγελματικούς λόγους έχοντας όμως και τα χαρακτηριστικά του τουρίστα αφού παραμένουν εκτός μόνιμης κατοικίας για 24 ώρες τουλάχιστον αναπτύσσοντας σειρά τουριστικών δραστηριοτήτων. Αξίζει να σημειωθεί πως επαγγελματικό ταξίδι είναι η μετακίνηση ενός ή πολλών ατόμων για επαγγελματικό σκοπό χωρίς να κρίνεται απαραίτητη η διαμονή του και χωρίς σημαντικές τουριστικές δραστηριότητες.

Επαγγελματικό τουρισμό μπορεί να κάνει κάποιος επειδή μπορεί να αναζητά την μόρφωση δηλαδή να συμμετέχει σε συνέδρια ή σεμινάρια , είτε μπορεί να θέλει να προωθήσει κάποιο συγκεκριμένο προϊόν δηλαδή να ασχοληθεί με το μάρκετινγκ και τις πωλήσεις εφόσον όμως είναι στέλεχος πωλήσεων και τέλος είτε γιατί μπορεί να αναζητά την αναψυχή δηλαδή ταξίδι κινήτρου αν και εφόσον το ταξίδι αποτελεί μία μορφή επιβράβευσης για την επίτευξη κάποιου σημαντικού στόχου της επιχείρησης.

Οι μορφές του επαγγελματικού τουρισμού είναι οι παρακάτω:

Συνεδριακός τουρισμός : Συνέδριο είναι η συνάντηση που πραγματοποιούν άτομα με μία κοινή ιδιότητα με βασικό στόχο την ενημέρωση και συζήτηση ενός κοινού και

συγκεκριμένου θέματος και μπορεί να οδηγήσει στην λήψη αποφάσεων. Οι συμμετέχοντες στο συνέδριο καθορίζονται για να συμμετέχουν βάση της κοινής τους ιδιότητας. Στις μέρες μας , ο συνεδριακός τουρισμός είναι η βασικότερη υποκατηγορία του επαγγελματικού τουρισμού και η τουριστική αγορά του σε ποσοστό με την ολότητα του επαγγελματικού τουρισμού είναι περίπου 40% . (Σφακιανάκης, 2000:106-107)

Κάποιοι δημόσιοι φορείς του συνεδριακού τουρισμού είναι το τμήμα συνεδριών και εκθέσεων του ΕΟΤ και το τμήμα συνεδριών του υπουργείου πολιτισμού. (Σφακιανάκης, 2000:175)

Τουρισμός κινήτρων : Οι πιο συχνές μορφές τουρισμού κινήτρων είναι οι: Ηθική επιβράβευση σαν μορφή επαίνου και είναι προφορική , επιβράβευση μέσω χρηματικών βραβείων ,επιβράβευση μέσω συγκεκριμένου υλικού αγοράς ,επιβράβευση με την προσφορά ενός ταξιδιού που αποτελεί μία παγκόσμια τακτική με στόχο την αναγνώριση των προσπαθειών και της εκπλήρωσης κάποιου στόχου. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:261)

Τα είδη κινήτρων διαφέρει ανάλογα τα χρόνια και τις καταστάσεις. Χωρίζονται σε επαγγελματικά κίνητρα για παράδειγμα προαγωγή , τα χρηματικά κίνητρα που είναι οι μετοχές , τα υλικά κίνητρα που θεωρούνται τα υλικά αγαθά που παρέχονται στον άνθρωπο , τα κίνητρα που αφορούν την απονομή ορισμένων ηθικών αγαθών όπως για παράδειγμα ο έπαινος και τέλος τα κίνητρα παροχής υπηρεσιών όπως για παράδειγμα μία εκδρομή αναψυχής. (Σφακιανάκης, 2000:151)

Εκθεσιακός τουρισμός : Σχετίζεται με την συμμετοχή τομέων ή κλάδων της οικονομίας σε μορφή έκθεσης ή παρουσίασης κάποιου προϊόντος ή υπηρεσιών. Οι εκθέσεις μπορεί να είναι γενικές δηλαδή να αφορά καθαρά τομείς της οικονομίας ή ειδικές που σχετίζεται με τους επιμέρους οικονομικούς κλάδους. Ο σκοπός των εκθέσεων είτε εμπορικών είτε μη εμπορικών είναι να προσελκύσει το ενδιαφέρον των επισκεπτών τους για το προϊόν τις υπηρεσίες ή τις εκθέσεις που παρουσιάζονται.

Οι συμμετέχοντες στις εκθέσεις είναι αρχικά οι εκθέτες , επισκέπτες , συνοδοί , επίσημοι προσκεκλημένοι , δημοσιογράφοι και οι χορηγοί. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:257)

Τα χαρακτηριστικά του εκθεσιακού τουρισμού είναι πως έχει μεγάλα έσοδα καθώς οι συμμετέχοντες έχουν υψηλό εισόδημα άρα έχουν υψηλή τουριστική δραστηριότητα , άλλο ένα χαρακτηριστικό είναι η προβολή του τόπου διεξαγωγής επομένως προωθεί

τον τόπο διεξαγωγής , επίσης χαρακτηριστικό αποτελεί η εποχικότητα και τέλος τα τοπικά οφέλη δίνοντας σημαντική θέση στην απασχόληση , έχοντας σαν αποτέλεσμα αρκετά άτομα να έχουν δουλεία.

Επιχειρηματικά ταξίδια : Οι ιδιαιτερότητες που παρουσιάζονται στα επιχειρηματικά ταξίδια είναι :

Οι κρατήσεις πρέπει να γίνονται το συντομότερο δυνατόν και να επιβεβαιώνονται άμεσα και αυτό γίνεται για τον λόγο ότι οι επιχειρηματίες είναι πολυάσχολα άτομα με αυτό τον τρόπο θα μπορούν να ρυθμίζουν γρήγορα το πρόγραμμα τους.

Τα επιχειρηματικά ταξίδια μπορεί να εμπεριέχουν πολλά ραντεβού και συναντήσεις σε διαφορετικές πόλεις ή και χώρες άρα ο επιχειρηματίας μπορεί να χρειαστεί να πραγματοποιήσει αρκετά δρομολόγια στα οποία μπορεί να προκύψουν και αλλαγές. Παλαιότερα οι κρατήσεις ή η επικοινωνία γίνονταν τηλεφωνικά πλέον η επικοινωνία γίνεται ηλεκτρονικά μέσω mail ή άλλων εφαρμογών στις περισσότερες περιπτώσεις. Και τέλος η πληρωμή των επιχειρηματικών ταξιδιών που πραγματοποιούν οι επιχειρηματίες γίνεται από την επιχείρηση.

Τα τελευταία χρόνια ο επαγγελματικός τουρισμός στην Ελλάδα αναπτύσσεται με ανοδικούς ρυθμούς. Η Ελλάδα διαθέτει κατάλληλες κλιματολογικές συνθήκες και γεωγραφική θέση και πολιτισμικό περιβάλλον μπορεί να αναπτύξει επαγγελματικό τουρισμό. Υπάρχουν αρκετές προοπτικές ανάπτυξης του επαγγελματικού τουρισμού στην Ελλάδα όμως για να υπάρχει ανάπτυξη υπάρχουν κάποιες προϋποθέσεις που πρέπει να έχει η Ελλάδα ώστε να επιτευχθεί η ανάπτυξη του επαγγελματικού τουρισμού στο ελληνικό κράτος. Η χώρα πρέπει να παρέχει ασφάλεια στους τουρίστες, να υπάρχει μια σωστή υποδομή στην χώρα, να υπάρχουν ξενοδοχεία και συνεδριακά κέντρα υψηλών προδιαγραφών, να υπάρχει το κατάλληλο υλικό σε σχέση με την υποδομή για να μπορέσει να διεξαχθεί η εκδήλωση, να υπάρχουν καλές κλιματολογικές συνθήκες και τέλος να δίνεται δυνατότητα να ψυχαγωγείται και να μορφώνεται ο επισκέπτης στον τόπο προορισμού. (Μοίρα, 2005: 37)

Οι προτάσεις που θα μπορούσαν να γίνουν για την Ελλάδα ώστε να υπάρχουν συγκεκριμένες προοπτικές δράσεις σχετικά με τον επαγγελματικό τουρισμό αρχικά είναι να γίνει βελτίωση των συνθηκών που επικρατούν στα μέρη εισόδου και αποχώρησης από την χώρα καθώς αποτελούν κατά μία βάσιμη έννοια την πρώτη και την τελευταία εικόνα που έχει ο επισκέπτης στην χώρα. Έπειτα μπορούν να προσκαλέσουν σημαντικά διάσημα άτομα ή σημαντικές οργανώσεις για να

παρουσιάσουν τις δυνατότητες της χώρας. Επίσης σημαντικό οι συνεδριακοί χώροι ή οι χώροι εκδηλώσεων να βελτιώνονται και να αναπτύσσονται με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να ικανοποιήσουν τις απαιτήσεις των συμμετεχόντων και να μπορέσουν να προσελκύσουν και άλλους. Τέλος το ελληνικό κράτος θα μπορούσε να μελετήσει μέσω του επιστημονικού και επαγγελματικού δυναμικού που διαπρέπει και διαθέτει στην Ελλάδα ακόμα και στο εξωτερικό ώστε να αναζητηθούν τρόποι προσέλκυσης εκδηλώσεων επαγγελματικού τουρισμού στην χώρα. Κάποια από τα πιο γνωστά συνεδριακά κέντρα στην Ελλάδα είναι το Ζάππειο Μέγαρο ,το Ευγενίδιο Ίδρυμα το Μέγαρο Μουσικής και άλλα.

3.4 Ορεινός και ορειβατικός τουρισμός

Στον ορεινό τουρισμό εντάσσεται και ο τουρισμός των ορεινών αθλημάτων όπως για παράδειγμα απλή ορειβασία , αναρρίχηση , ο τουρισμός ορεινής ποδηλασίας ή ο τουρισμός των ορεινών κατασκηνώσεων. Το κύριο χαρακτηριστικό του ορεινού τουρισμού είναι πως η ανάπτυξη του γίνεται συγκεκριμένα σε ορεινές περιοχές. Σαν ορεινές περιοχές τονίζονται οι λοφώδεις περιοχές δηλαδή οι περιοχές που καλύπτονται από λόφους που είναι βατοί και μπορούν να έχουν πρόσβαση όλο τον χρόνο , και οι μέσες ορεινές ή ημιορεινές περιοχές οι οποίες είναι καλυμμένες με βουνά που το ύψος τους δεν ξεπερνά τα 1500 μέτρα και με όχι απότομες πλαγιές ενώ είναι βατές και μπορεί κάποιος να έχει πρόσβαση σε όλη την διάρκεια του χρόνου εκτός του χειμώνα. (Σφακιανάκης, 2000: 210-211)

Ο ορειβατικός τουρισμός είναι μία μορφή τουρισμού κατά την οποία στην διάρκεια της οι τουρίστες μπορούν και αναπτύσσουν ορειβατικές δραστηριότητες ή μπορούν να τις παρακολουθήσουν. Ο ορειβατικός τουρισμός συγκαταλέγεται στον τουρισμό υπαίθρου είναι δηλαδή η τουριστική δραστηριότητα ενός δύσκολου ανεβάσματος ενός σχετικά υψηλού βουνού συχνά με την χρήση ειδικού εξοπλισμού. Από τουριστικής απόψεως ο ορειβατικός τουρισμός είναι μία μικρή σχετικά μορφή τουρισμού όσο αφορά το μέγεθος και είναι προσιτή αποκλειστικά στους ορειβάτες. Ορειβασία ορίζεται η δραστηριότητα στην οποία το άτομο ή τα άτομα κινούνται στο περιβάλλον του βουνού και πιο συγκεκριμένα στα μονοπάτια του ανεξάρτητα από τις καιρικές συνθήκες. Η ορειβασία μπορεί να έχει εύκολη ορειβατική διαδρομή αλλά και δύσκολη ανάλογα με την διάρκεια της , το υψόμετρο αλλά και που θα πραγματοποιηθεί το ανάπτυγμα της. Ακόμα για να κάνει κάποιος ορειβασία

χρειάζεται να έχει καλή φυσική κατάσταση για να πραγματοποιηθεί σε σύντομο χρονικό διάστημα για την αποφυγή κινδύνων που μπορεί να προκληθούν αν οι συνθήκες είναι ακραίες αλλά χρειάζεται και την κατάλληλη προετοιμασία. Αξίζει να υπογραμμιστεί πως οι ορεινές περιοχές αποτελούν σε όλο τον κόσμο τον δεύτερο βασικότερο τουριστικό προορισμό μετά από τις ακτές και τα νησιά. (Σφακιανάκης, 2000:210-211)

Η επιφάνεια της Ελλάδας καλύπτεται κατά 80% περίπου από βουνά και η ορειβασία αναπτύχθηκε στην χώρα αρκετά νωρίς. Το 1930 πραγματοποιήθηκε η ίδρυση του πρώτου ελληνικού ορειβατικού συνδέσμου (ΕΟΣ) και στις μέρες μας εξακολουθούν να λειτουργούν πάνω από 50 , συχνά ένα ανά νομό. Τέλος ο ορειβατικός τουρισμός είναι μία μορφή τουρισμού που απαιτεί αρκετά χρήματα για να πραγματοποιηθεί λόγω του ορειβατικού εξοπλισμού , του κατάλληλου ειδικού υλικού ρουχισμού αλλά και από άποψη εκπαίδευσης που χρειάζεται αλλά και αντοχής. Στην Ελλάδα διάσημοι ορεινοί προορισμοί που εμπεριέχουν μεγάλη ποικιλία δραστηριοτήτων είναι το Ζαγόρι, η Αρκαδία και τα Μετέωρα. Αυτοί οι προορισμοί αλλά και τα γύρω χωριά εκεί που βρίσκεται το Ζαγόρι παρουσιάζουν υψηλά βουνά , ποτάμια , καλοδιατηρημένη αρχιτεκτονική και άλλους φυσικούς πόρους. (Σφακιανάκης, 2000:212)

Καινοτόμες δράσεις και ιδέες που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν στον ορεινό και ορειβατικό τουρισμό είναι οι παρακάτω :

- Ο τοπικός πληθυσμός και οι τοπικοί φορείς ανάπτυξης του ορεινού και ορειβατικού τουρισμού να εντάξουν προγράμματα ορειβασίας αλλά και εκδηλώσεις γύρω από το ορεινό στοιχείο
- Να διοργανωθούν αγώνες όπως αναρριχήσεις , ορειβατικό σκι , ορειβατική ποδηλασία που θα προσελκύσει ανθρώπους να λάβουν μέρος στους αγώνες είτε να τους παρακολουθήσουν.
- Να διαμορφωθούν κατάλληλες υποδομές και μονοπάτια τα οποία θα έχουν χαρτογραφηθεί ώστε να μπορούν να έχουν πρόσβαση περισσότερα άτομα.
- Να προσληφθεί κατάλληλο προσωπικό που θα είναι εκπαιδευμένο και θα μπορεί να παρέχει συμβουλές και οδηγίες ως προς το τουρίστα που θα θέλει να περιηγηθεί τα βουνά.

3.5 Τουρισμός υγείας και Ιαματικός τουρισμός

Τουρισμός υγείας στον οποίο οι τουρίστες μπορούν και μετέχουν σε προγράμματα υγείας και σε προγράμματα που έχουν κοντινή σχέση με την υγεία. Πρόγραμμα υγείας είναι το πρόγραμμα που αποσκοπεί στην πρόληψη, θεραπεία ή αποκατάσταση της υγείας με σύγχρονες ιατρικές μεθόδους.

Ο τουρισμός υγείας εμπεριέχει μικρότερες εναλλακτικές μορφές τουρισμού οι οποίες είναι :

- Θεραπευτικός τουρισμός: Ο θεραπευτικός τουρισμός περιλαμβάνει προγράμματα με σκοπό την θεραπεία του ατόμου με αποκλειστικά σύγχρονες μεθόδους.
- Τουρισμός φυσικοθεραπείας: Στον τουρισμό φυσικοθεραπείας γίνεται εφαρμογή φυσικών μεθόδων θεραπείας.
- Τουρισμός υγιεινής διαβίωσης : Τα άτομα ακολουθούν προγράμματα υγιεινής διατροφής αλλά κάνουν και ασκήσεις για μία υγιεινή και φυσική ζωή.
- Ιαματικός τουρισμός
- Τουρισμός ομορφιάς : εφαρμόζονται προγράμματα ομορφιάς όπως πρόγραμμα αισθητικής
- Θερμαλισμός : Θερμαλισμός ορίζονται όλες οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται στον ιαματικό τουρισμό σε συνδυασμό με τις δραστηριότητες αναψυχής. (Σφακιανάκης, 2000: 69-70)

Τουρισμό υγείας στις περισσότερες περιπτώσεις κάνουν τα άτομα που έχουν κάποιο πρόβλημα υγείας ή τα άτομα που θέλουν να ζήσουν σε ένα υγιεινό τρόπο ζωής έχοντας παράλληλα και τουριστικές ανάγκες. Πιο συγκεκριμένα ο τουρίστας ταξιδεύει σε ένα μέρος ή τόπο για να κατορθώσει να αντιμετωπίσει ή να προλάβει το πρόβλημα υγείας του ενώ παράλληλα προσπαθεί να ικανοποιήσει τις τουριστικές του ανάγκες.

Στην Ελλάδα δεν υπάρχει μεγάλο ποσοστό δραστηριοτήτων που αφορά τον τουρισμό υγείας με αποτέλεσμα να επικρατεί ο ιαματικός τουρισμός και όχι ο τουρισμός υγείας.

Ιαματικός τουρισμός

Ο όρος «ιατρικός τουρισμός» χαρακτηρίζεται από σαφή αντίφαση, η οποία μάλιστα είναι εγγενής, καθώς τουρισμός και νοσηλεία είναι έννοιες που δεν μπορούν να συνυπάρξουν. Ο τουρισμός προϋποθέτει, κατά κανόνα, διαμονή σε τουριστικό κατάλυμα και η νοσηλεία (θεραπεία ή επέμβαση) παρέχεται, κατά κανόνα, σε νοσηλευτικό ίδρυμα. Πρόκειται για δύο διαφορετικές δραστηριότητες της κοινωνικής ζωής του ανθρώπου, οι οποίες όχι μόνο δεν συμβιβάζονται αλλά συγκρούονται διότι ο τουρισμός προϋποθέτει καλή σωματική και ψυχική υγεία του ανθρώπου, η έλλειψη των οποίων οδηγεί αναγκαστικά τον άνθρωπο στο νοσηλευτικό ίδρυμα για τη λήψη ιατρικής περίθαλψης. (Μυλωνόπουλος , Μοίρα, e- Περιοδικό Επιστήμης & Τεχνολογίας: 4)

Ο ιαματικός τουρισμός αποτελεί την πρώτη μορφή τουρισμού υγείας , η οποία ήταν γνωστή από την αρχαιότητα. Ο ιαματικός τουρισμός είναι ουσιαστικά το ταξίδι που πραγματοποιούν οι τουρίστες με κάποιο ή κάποια προβλήματα υγείας , σε τουριστικούς προορισμούς οι οποίοι περιλαμβάνουν ιαματικές πηγές ώστε να χρησιμοποιούν τα νερά των ιαματικών πηγών , στις οποίες τα νερά είναι θερμομεταλλικά δηλαδή έχουν θεραπευτικές ιδιότητες. Ο ιαματικός τουρισμός γίνεται στις περισσότερες περιπτώσεις από την τρίτη ηλικία. Ο σκοπός του είναι να βελτιώσει τις ψυχική και τη σωματική υγεία του ατόμου.

Στους Ρωμαϊκούς και Βυζαντινούς χρόνους οι ιαματικές πηγές εκμεταλλευόντουσαν και φτιαχνόντουσαν γύρω από αυτές οι πρώτες λουτροπόλεις , όταν η λουτροθεραπεία με τα ιαματικά νερά ήταν η βασικότερη θεραπευτική μέθοδος για πολλές αρρώστιες. Στην Ελλάδα από τους πρώτους χρόνους χρησιμοποιούσαν το ζεστό νερό για να θεραπεύσουν διάφορες αρρώστιες. Στην Ελλάδα υπάρχουν πάρα πολλές ιαματικές πηγές που θεραπεύουν διάφορα νοσήματα. Οι ιαματικές πηγές που

υπάρχουν στην χώρα μας δεν έχει προσδιοριστεί ακριβώς. Επίσης έχουν χτιστεί σε αρκετά σημεία της Ελλάδας λουτροπόλεις που επισκέπτονται αρκετά άτομα για να θεραπευτούν από κάποια πάθηση , χαλάρωση και για άλλους λόγους. Παραδείγματα Ιαματικών υδάτων στην χώρα μας είναι η Αιδηψός , Κυλλήνη και τα Καμένα Βούρλα. (Σφακιανάκης,2000:71-73)

Στην Ελλάδα έχουν αναλυθεί περίπου χημικά 142 πηγές , από τις οποίες οι 76 από αυτές έχουν χαρακτηριστεί ως ιαματικές πηγές. Από τις παραπάνω οι 11 λειτουργούν για λουτροθεραπεία και επόπτης τους είναι ο ΕΟΤ. (Σφακιανάκης, 2000: 73)

Βέβαια προκύπτουν κάποια σημαντικά προβλήματα που αφορούν τον ιαματικό τουρισμό. Για αρχή κάποια άτομα αμφισβητούν τις θεραπευτικές ιδιότητες των ιαματικών νερών με συνέπεια να τις αποφεύγουν. Έπειτα οι εργαζόμενοι στις ιαματικές πηγές αλλά και οι χρήστες τους δέχονται στον οργανισμό τους ραδιενέργεια. Τέλος το πιο πρόσφατο γεγονός είναι πως αρκετά άτομα πλέον έχουν αντικαταστήσει την θεραπεία στις ιαματικές πηγές με τα κέντρα υγείας με αποτέλεσμα τόσο οι ιαματικές πηγές αλλά και ο ιαματικός τουρισμός να έχουν αρχίσει να αποξενώνονται.(Σφακιανάκης, 2000:83-84)

Ο τουρισμός υγείας έχει αρκετές προοπτικές ανάπτυξης με το σύγχρονος τρόπος ζωής αλλά με την γρήγορη μετακίνηση του ατόμου πλέον μέσω τρένων , πλοίων , αεροσκαφών κλπ. μπορεί να πάει στην χώρα που επιθυμεί εύκολα. Για την ανάπτυξη του τουρισμού υγείας αλλά και των υποκατηγοριών του θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν οι παρακάτω καινοτόμες ιδέες :

- Να δημιουργηθούν υποδομές αλλά και πιο συγκεκριμένα τουριστικά κέντρα που θα μπορούν να εξυπηρετούν τον κόσμο αλλά και τις ανάγκες του. Πιο συγκεκριμένα να δομηθούν σε περιοχές που υπάρχουν ιαματικές πηγές.
- Να γίνει προώθηση μέσω τηλεόρασης αλλά και ραδιοφωνικών σταθμών ο τουρισμός υγείας αλλά και ο ιαματικός τουρισμός.
- Να γίνεται πιο σαφής ενημέρωση για τα οφέλη που παρουσιάζει ο ιαματικός τουρισμός
- Να συμπεριλάβουν στο δυναμικό τους τα κέντρα υγείας γιατρούς καταξιωμένους μεγάλης φήμης.

3.5 Μαθησιακός τουρισμός

Μαθησιακός τουρισμός είναι η εναλλακτική μορφή τουρισμού που σχετίζεται με την μάθηση. Το τουριστικό προϊόν του μαθησιακού τουρισμού είναι ότι αφορά την μάθηση και η τουριστική της πελατεία κατά κανόνα έχει θεσμική σχέση γύρω από την μάθηση. Ο μαθησιακός τουρισμός χωρίζεται σε κάποιες συγκεκριμένες μορφές, οι βασικότερες από αυτές είναι :Ο εκπαιδευτικός , το κύριο τουριστικό προϊόν του εκπαιδευτικού είναι η μάθηση. Η εκπαιδευτική μορφή του μαθησιακού τουρισμού

αφορά την μετακίνηση του τουρίστα σε ένα τουριστικό προορισμό με σκοπό να εκπαιδευτεί , και ενώ παράλληλα εκπαιδεύεται έχει και τουριστικές δραστηριότητες. Οι μορφές του εκπαιδευτικού τουρισμού είναι επιμορφωτικά ταξίδια στο εξωτερικό ή στο εσωτερικό της χώρας που συνήθως οργανώνονται από εκπαιδευτικούς οργανισμούς. Δεύτερη μορφή μαθησιακού τουρισμού είναι ο μαθητικός , σπουδαστικός , φοιτητικός τουρισμός. Το κύριο χαρακτηριστικό αυτής της μορφής είναι πως η τουριστική της πελατεία περιορίζεται από μαθητές , σπουδαστές και φοιτητές. Κατά μία έννοια θα μπορούσαμε να πούμε ότι είναι και τουρισμός νέων. Αν ο τουρισμός και γενικά τα ταξίδια επιδοτούνται από την πολιτεία τότε η μορφή αλλάζει σε κοινωνικό τουρισμό. Τέλος οι τουρίστες αυτής της μορφής ταξιδεύουν σύμφωνα με την μαθησιακή τους ιδιότητα χωρίς αυτή την ιδιότητα όμως όταν ταξιδεύουν , καταλήγουν στο να κάνουν τουρισμό νέων. (Σφακιανάκης, 2000: 305)

Τρίτη μορφή είναι ο μορφωτικός τουρισμός. Είναι λοιπόν ο τουρισμός που αφορά την μόρφωση με την ευρεία της έννοια. Σύμφωνα με το παραπάνω μορφωτικός τουρισμός είναι και ο εκπαιδευτικός αλλά και ο μαθησιακός , σπουδαστικός και φοιτητικός τουρισμός. Και τέλος τελευταία μορφή αποτελεί ο προσκοπικός τουρισμός που σχετίζεται με τον τουρισμό των προσκόπων. Ο προσκοπικός τουρισμός εμπεριέχεται ως είδος του μαθησιακού τουρισμού καθώς έχει έντονο μαθησιακό χαρακτήρα αλλά και γιατί η τουριστική πελατεία είναι κυρίως νέοι. (Σφακιανάκης, 2000: 306)

Για την προοπτική ανάπτυξης του μαθησιακού τουρισμού θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οι παρακάτω καινοτόμες δράσεις :

- Να δημιουργηθούν ταξίδια και προγράμματα που θα αφορούν την μαθησιακή κοινότητα με σκοπό τη μελέτη και τη μάθηση του κοινού που θα κάνει το ταξίδι.
- Να υπάρξουν διάφοροι διαγωνισμοί γνώσεων στους οποίους οι διαγωνιζόμενοι θα ελέγχουν τις γνώσεις τους σε σχέση με άλλους , για παράδειγμα διαγωνισμός ορθογραφίας.
- Εφαρμογή τεστ με κίνητρο κάποιο βραβείο ανάλογα με τις γνώσεις που έλαβαν από την χώρα ή πόλη ή μέρος που επισκέφθηκαν.

3.5 Χιονοδρομικός τουρισμός και τουρισμός χειμερινών αθλημάτων

Χιονοδρομικός τουρισμός ορίζεται η εναλλακτική μορφή τουρισμού σύμφωνα με την οποία η βασική δραστηριότητα των τουριστών είναι οι χιονοδρομίες. Θεωρείται πως χρονολογείται γύρω στα τέσσερις χιλιάδες χρόνια πριν. Ο χιονοδρομικός τουρισμός παλαιότερα ήταν τελείως διαφορετικός σε σχέση με τον χιονοδρομικό τουρισμό του σήμερα , καθώς ήταν κίνητρο στο οποίο δίνονταν η δυνατότητα στο άτομο να μετακινηθεί από τις βόρειες χώρες με ασφάλεια και με ευκολία. Αξίζει να σημειωθεί πως ο χιονοδρομικός τουρισμός εμπεριέχει δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά κύριο λόγο το χειμώνα όπως χειμερινά σπορ. (Σφακιανάκης, 2000: 216)

Τόσο οι χιονοδρομίες όσο και οι ελκηθοδρομίες έχουν αναπτυχθεί από την αρχαιότητα στις Βόρειες χώρες της Ευρώπης αλλά κυρίως στις Σκανδιναβικές χώρες λόγω των έντονων και συχνών χιονοπτώσεων τους περισσότερους μήνες του χρόνου. Το μέγεθος της αγοράς που αφορά τον χιονοδρομικό τουρισμό τείνει να έχει διαφορές από χώρα σε χώρα δηλαδή πιο πολλά έσοδα και δραστηριότητες διαθέτουν σε χώρες της βόρειας Ευρώπης ή στην βόρεια Αμερική σε σχέση με χώρες που δεν παρατηρείται συχνά χιόνι. (Σφακιανάκης, 2000:216-217)

Ενώ τουρισμός χειμερινών αθλημάτων είναι η εναλλακτική μορφή τουρισμού στην οποία η κύρια δραστηριότητα των τουριστών είναι ασχολία τους με τα χειμερινά αθλήματα όπως χιονοδρομικά ή παγοδρομικά αθλήματα. Ο τουρισμός των χειμερινών αθλημάτων κατά μία έννοια είναι ένα κομμάτι του χιονοδρομικού τουρισμού καθώς έχει τα ίδια χαρακτηριστικά και την ίδια τουριστική πελατεία. Ακόμα ο τουρισμός χειμερινών αθλημάτων συχνά παρουσιάζεται ως ιδιαίτερη εναλλακτική μορφή τουρισμού καθώς :

1. Οι χειμερινοί ολυμπιακοί αγώνες καθιερώθηκαν που στην ουσία είναι αγώνες χιονοδρομικών αθλημάτων. Οι χειμερινοί ολυμπιακοί αγώνες ουσιαστικά καθιερώθηκαν το 1921 και πραγματοποιήθηκαν για πρώτη φορά το 1924.
2. Εκτός των χειμερινών ολυμπιακών αγώνων πραγματοποιούνται και αρκετοί τοπικοί , εθνικοί και περιφερειακοί αγώνες όπου οι θεατές αλλά και οι συμμετέχοντες αποτελούν την αποκλειστική τουριστική πελατεία αυτής της ιδιαίτερης εναλλακτικής μορφής τουρισμού.

Τα κυριότερα χιονοδρομικά αθλήματα διακρίνονται στα :

- Αθλήματα σκι : το αλπικό σκι που γίνεται με τέσσερα αγωνίσματα και πιο συγκεκριμένα το σκι κατάβασης , το slalom , το γιγάντιο slalom , και τέλος το

υπέρ γιγάντιο slalom. Ενώ υπάρχει και το σύνθετο σκι που στην ουσία είναι ο συνδυασμός του σκι κατάβασης και του slalom.

- Παγοδρομικά αθλήματα : Αυτά διακρίνονται στο χόκεϊ επί πάγου , στο πατινάζ επιδείξεων , καλλιτεχνικό πατινάζ και αγώνες ταχύτητας επί πάγου οι οποίοι μπορούν να γίνουν στα 400 , 500 αλλά και 1000 μέτρα. (Σφακιανάκης, 2000:220-221)

Στην Ελλάδα η χιονοδρομία πρωτοεμφανίστηκε στα τέλη της δεκαετίας του 1920. Επίσης λόγω του καλού κλίματος και του ήλιου η χώρα μας δεν έχει αρκετές χιονοπτώσεις πέρα από ορισμένα βόρεια μέρη και κυρίως σε βουνίσιες περιοχές για ελάχιστους μήνες. Στην Ελλάδα υπάρχουν χιονοδρομικά κέντρα σε 18 περιοχές. Κάποια από αυτά είναι τα 3-5 Πηγάδια που βρίσκονται στο νομό Ημαθίας , το κέντρο της Βασιλίτσας που είναι στη Βόρεια Πίνδο , το Βέρμιο – Σέλι που είναι στο νομό Ημαθίας , το Βέρνο – Βίτσι που βρίσκεται κοντά στην Καστοριά , το Περτούλι που είναι στο Πήλιο , το Καρακόλι που είναι στο Μέτσοβο και το Μαίναλο που βρίσκεται στο Παρνασσό. Στα χιονοδρομικά κέντρα στην Ελλάδα δεν θα συναντήσει κάποιος πολύ κόσμο όπως θα συναντούσε σε χιονοδρομικά κέντρα του εξωτερικού καθώς όπως προ αναφέρθηκε παραπάνω ο χιονοδρομικός τουρισμός γενικότερα στην χώρα μας είναι λίγο δύσκολο να αναπτυχθεί εκτός από τους χειμερινούς μήνες.

Για την ανάπτυξη του χιονοδρομικού τουρισμού θα χρειάζονταν να εφαρμοστούν οι παρακάτω ιδέες δράσης :

- Να κατασκευαστούν και άλλα χιονοδρομικά κέντρα σε χώρους που θα είναι πιο εύκολοι προσβάσιμοι.
- Να γίνει προώθηση των χειμερινών αθλημάτων με σκοπό να προσελκύσουν θεατές και διαγωνιζόμενους.
- Να γίνει σωστή ενημέρωση γύρω από τον χιονοδρομικό τουρισμό και τις δραστηριότητες που μπορεί να κάνει κάποιος αλλά και από τα χειμερινά αθλήματα που μπορεί να δει αλλά και να λάβει μέρος.

3.5 Πολιτιστικός τουρισμός

Ο πολιτιστικός τουρισμός αναφέρεται ως η πιο παλαιά μορφή τουρισμού. Θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως ο τουρισμός που έχει σκοπό την στροφή ως προς την ποιότητα αλλά και την βιώσιμη ανάπτυξη. Πολιτιστικός τουρισμός είναι η εναλλακτική μορφή τουρισμού που η βασικότερη τουριστική της δραστηριότητα έχει

να κάνει με την επαφή , την μελέτη , την γνωριμία και την ευχαρίστηση του πολιτιστικού πολιτισμού του τουριστικού προορισμού του τουρίστα και στην ενεργή ή μη συμμετοχή στις πολιτιστικές εκδηλώσεις του τόπου. (Σφακιανάκης, 2000: 293)

Κάποιες δραστηριότητες που μπορεί να εφαρμόσει ο τουρίστας στον πολιτιστικό τουρισμό είναι :

- Να επισκεφθεί μουσεία , αρχαιολογικούς χώρους , διάφορα ιστορικά μνημεία , πινακοθήκες ή βιβλιοθήκες που υπάρχουν σε κάθε δήμο και διάφορους παραδοσιακούς οικισμούς.
- Μπορεί να παρακολουθήσει συναυλίες ή θεατρικές παραστάσεις
- Επίσης μπορεί να συμμετέχει σε διάφορες πολιτιστικές εκδηλώσεις σαν τα λεγόμενα πανηγύρια ή φεστιβάλ. (Σφακιανάκης, 2000: 293-294)

Τα χαρακτηριστικά του πολιτιστικού τουρισμού είναι τα παρακάτω :

1. Μπορεί να θεωρηθεί ως μορφωτικός τουρισμός καθώς οι τουρίστες επιμορφώνονται μέσω του πολιτισμού της χώρας προορισμού τους ή μέσω διαφόρων εκδηλώσεων.
2. Ο πολιτιστικός τουρισμός συνδέεται με την πολιτιστική κληρονομιά (Στον όρο της πολιτιστικής κληρονομιάς συγκαταλέγεται το σύνολο των δημιουργημάτων του ανθρώπου για παράδειγμα πλοία, οικοδομήματα και άλλα που φανερώνουν ένα αξιοσημείωτο ιστορικό, αρχαιολογικό επιστημονικό και καλλιτεχνικό ενδιαφέρον ή μπορεί να έχουν μεγάλη σημασία σε κάποια επιστημονική έρευνα ή στην τεχνολογική και στην κοινωνική ανάπτυξη.)
3. Θεωρείται από τις πιο φιλικές προς το περιβάλλον μορφές τουρισμού καθώς η βασικότερη προϋπόθεση ανάπτυξης του είναι η προστασία του είναι η προστασία του φυσικού αλλά και του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος.
4. Ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί ταυτόχρονα και με άλλες μορφές τουρισμού. (Σφακιανάκης, 2000: 294)

Ο πολιτισμικός τουρισμός απευθύνεται σε τουριστικά ταξίδια τα οποία έχουν ως κυρίαρχο στόχο να πραγματοποιηθούν διαφορετικές δραστηριότητες και να αποκτηθούν εμπειρίες που αφορά τον πολιτισμό , όπως για παράδειγμα συμμετοχή σε φεστιβάλ ή την επαφή και την γνωριμία με την παράδοση τόπων και χωρών ,

επισκέψεις σε διάφορες περιοχές με παραδοσιακά δομημένο περιβάλλον , επίσκεψη σε πολιτιστικά μνημεία , γνωριμία με τα τοπικά ήθη και έθιμα καθώς επίσης και την τοπική γαστρονομία (Κοκκώσης κ.ά., 2011: 196)

Ο πολιτιστικός τουρισμός όπως αναφέρθηκε παραπάνω συνδέεται και με άλλες μορφές τουρισμού. Ειδικότερα ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί παράλληλα με τον αγροτουρισμό δηλαδή σε κάποιες αγροτικές περιοχές σε αρκετές περιπτώσεις υπάρχουν στοιχεία της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα στοιχεία αυτά μπορεί να είναι τοπικά ήθη και έθιμα άλλα και άλλα.

Ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να συνδεθεί και με τον θρησκευτικό τουρισμό , τα στοιχεία που συνδέουν αυτές τις δύο μορφές είναι τα θρησκευτικά μνημεία όπως εκκλησίες , μοναστήρια αλλά και οι θρησκευτικές εκδηλώσεις όπως πανηγύρια.

Επίσης ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να αναπτυχθεί ταυτόχρονα με τον οικοτουρισμό , αυτή η σύνδεση επιτυγχάνεται λόγω του κοινού στόχου αυτών των δύο εναλλακτικών μορφών τουρισμού ο οποίος είναι η προστασία του περιβάλλοντος.

Τέλος ο πολιτιστικός τουρισμός μπορεί να συνδεθεί και με τον τουρισμό υγείας αυτό προκύπτει για τους παρακάτω λόγους :

- Τα κέντρα υγείας έχουν κατασκευαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε να μπορούν να φιλοξενούν και τουρίστες που κάνουν πολιτιστικό τουρισμό.
- Η τουριστική πελατεία του τουρισμού υγείας προβάλλεται να έχει κοινά δημογραφικά χαρακτηριστικά με την τουριστική πελατεία του πολιτιστικού τουρισμού.

Οι πρώτες καταγεγραμμένες μετακινήσεις που έγιναν στην Ελλάδα ήταν το ταξίδι που είχε ως σκοπό την γνωριμία με άλλους πολιτισμούς για παράδειγμα ο Θαλής ο Ηρόδοτος και ο Πλάτων. Όσο αφορά την Ελλάδα, η Ελλάδα διαθέτει ένα μεγάλο μέγεθος πολιτιστικής κληρονομιάς και γενικότερα πολιτιστικού πλούτου κάνοντας την μία δημοφιλή χώρα προορισμού για τουρίστες που ενδιαφέρονται για να γνωρίσουν τον πολιτισμό μιας χώρας μέσω των αρκετών πολιτιστικών στοιχείων. Στην Ελλάδα υπάρχουν πάρα πολλά στοιχεία που μπορεί να επισκεφθεί κάποιος. Πιο συγκεκριμένα υπάρχουν αρχαιολογικοί χώροι , αγάλματα και ναοί. (Κοκκώσης κ.ά., 2011:196)

Στην Ελλάδα μεγάλη ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού παρουσιάζεται στην Αθήνα , στις Μυκήνες , στην Κνωσό και στην Βεργίνα. Κάποια καλλιτεχνικά γεγονότα που έχουν το πολιτιστικό στοιχείο είναι το Ηρώδειο και η Επίδαυρος που γινόντουσαν θεατρικές παραστάσεις.(Μοίρα, 2005: 31)

Πιο συγκεκριμένα στην Ελλάδα λειτουργούν στις μέρες μας πάνω από 200 μουσεία τα οποία είναι κρατικά ή είναι εποπτευόμενα από το Υπουργείο Πολιτισμού αλλά λειτουργούν και 107 μουσεία που είναι μη δημόσια. Επίσης υπάρχουν κάστρα που υπήρξαν οχυρά φρούρησης των πόλεων στους προϊστορικούς χρόνους. Στην Κρήτη βρίσκονται τα πιο γνωστά ενετικά φρούρια στις περιοχές του Ρεθύμνου , Χανίων και στο Ηράκλειο.

Όμως αξίζει να σημειωθεί πως το πολιτιστικό περιβάλλον δεν αποτελείται μόνο από τα παραπάνω πολιτιστικά στοιχεία αλλά απαιτούνται και σύγχρονα πολιτιστικά στοιχεία που τυχαίνει να διαθέτει η Ελλάδα. Ειδικότερα :

- Φυσικό πολιτιστικό κεφάλαιο του τόπου , στοιχεία αυτής της κατηγορίας αποτελεί η ηλιοφάνεια της χώρας και οι καθαρές θάλασσές.
- Ανθρώπινο πολιτιστικό κεφάλαιο δηλαδή μεγάλους καλλιτέχνες , ποιητές , συγγραφείς , μουσικούς και επιστήμονες.
- Άυλο πολιτιστικό κεφάλαιο , πιο συγκεκριμένα άυλο πολιτιστικό κεφάλαιο θα μπορούσε να ορισθεί το γόητρο ή η φήμη.
- Ιδιαίτερα πολιτιστικά χαρακτηριστικά όπως η φιλοξενία που είναι φημισμένη η χώρα μας για την φιλοξενία της , και για το φιλότιμο των ανθρώπων αλλά και για το ταπεραμέντο.

Ακόμα μέχρι το 1950 ο πολιτιστικός τουρισμός ήταν η βασικότερη εναλλακτική μορφή τουρισμού που είχε αναπτυχθεί καθώς υπήρχαν αρκετές τουριστικές δραστηριότητες που μπορούσε να έχει ο τουρίστας με αποτέλεσμα ο τουρίστας να μπορούσε ταυτόχρονα να αναπτύξει και άλλες τουριστικές δραστηριότητες άλλων εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Όμως ο πολιτιστικός τουρισμός αναγνωρίστηκε ως ειδική κατηγορία τουρισμού προς τα τέλη της δεκαετίας του 70 όταν οι μελέτες έδειξαν πως ένα μεγάλο ποσοστό ανθρώπων πραγματοποιούσαν ταξίδια με κίνητρο να γνωρίσουν τον πολιτισμό ή την πολιτιστική κληρονομία του τόπου που ταξιδεύουν.

Σήμερα η Ελλάδα λόγω του αξιέπαινου πολιτιστικού πλούτου και κληρονομιάς είναι ένας αγαπητός προορισμός πολιτιστικού τουρισμού που μπορεί να φιλοξενήσει πλήθος τουριστών.

Για την ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν οι παρακάτω καινοτόμες δράσεις και προοπτικές :

- Προστασία των μνημείων , των μουσείων και γενικότερα των αρχαιολογικών χώρων αλλά και του φυσικού περιβάλλοντος.
- Να διοργανωθούν εκδηλώσεις όπου το άτομο θα έρθει σε επαφή με τοπικά ήθη και έθιμα αλλά και ντόπια προϊόντα.
- Δημιουργία κατάλληλου γοήτρου και φήμης για την χώρα μέσω διαφήμισης και προώθησης.
- Πρόσληψη κατάλληλων ξεναγών που είναι γνώστες γύρω από το πολιτισμό της χώρας για να γίνει ξενάγηση και να εξηγήσει την ιστορία της χώρας.
- Οργάνωση προγραμμάτων γνωριμίας με το πολιτισμό της χώρας.

3.5 Κοινωνικός τουρισμός

Σύμφωνα με το διεθνές γραφείο κοινωνικού τουρισμού (BITS) , κοινωνικός τουρισμός ορίζεται το σύνολο των σχέσεων και διεργασιών που προέρχεται από επιδοτήσεις από την πολιτεία , βάση συγκεκριμένων προγραμμάτων , και συμμετοχή στον τουρισμό των κοινωνικών στρωμάτων που έχουν χαμηλό εισόδημα. (Σφακιανάκης, 2000: 228)

Ο κοινωνικός τουρισμός κατά μία έννοια πρόκειται για έναν εσωτερικό τουρισμό αν και υπάρχουν σε αρκετές περιπτώσεις διεθνή προγράμματα.

Οι παράγοντες του κοινωνικού τουρισμού είναι :

- Η Πολιτεία και λοιποί φορείς που είναι παράγοντες που επιδοτούν τον κοινωνικό τουρισμό και ορίζουν το πλαίσιο ανάπτυξης του.
- Το ύψος της επιδοτήσεις που θα δοθεί , είναι καθοριστικός παράγοντας καθώς ορίζει το είδος και την διάρκεια του κοινωνικού τουρισμού.
- Και τέλος τα άτομα που είναι δικαιούχοι για να κάνουν κοινωνικό τουρισμό. (Σφακιανάκης, 2000: 229-230)

Οι ρίζες του κοινωνικού τουρισμού πρωτοεμφανίστηκαν και αναγνωρίστηκαν το 1920 την περίοδο στην οποία αναγνωρίστηκε το δικαίωμα του εργαζόμενου ανθρώπου να παίρνει άδεια για να κάνει διακοπές. (Σφακιανάκης, 2000: 228)

Η διάρκεια που μπορεί να έχει ένα ταξίδι με σκοπό τον κοινωνικό τουρισμό είναι 5 έως 7 ημέρες ενώ μπορεί να διαρκέσει και παραπάνω 3 με 4 ημέρες σε κάποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις. Όμως ο τουριστικός προορισμός αλλά και η εποχή ή

αλλιώς η περίοδος που θα πραγματοποιηθεί το συγκεκριμένο ταξίδι καθορίζονται αποκλειστικά από τους φορείς του κοινωνικού τουρισμού. Ο κοινωνικός τουρισμός αποτελεί ένα ολοκληρωμένο τουριστικό πακέτο και οι δραστηριότητες που μπορεί να απολαύσει ο τουρίστας έχουν χαρακτήρα πολιτιστικό , εκπαιδευτικό ψυχαγωγικό , χαλάρωσης και άλλα. (Σφακιανάκης, 2000: 231)

Πρέπει να δοθεί μεγάλη σημασία στο κοινωνικό τουρισμό καθώς έχει να κάνει κατά κύριο λόγο με άτομα που δεν έχουν την δυνατότητα να κάνουν κάποιο ταξίδι με δικά τους χρήματα. Με λίγα λόγια αποτελεί ένα μέσο βοήθειας. Ο κοινωνικός τουρισμός έχει ανθρώπινο , πολιτικό , κοινωνικό και οικονομικό χαρακτήρα. (Σφακιανάκης, 2000: 232)

Ένα τουριστικό πακέτο που αφορά τον κοινωνικό τουρισμό θα μπορούσε να είναι :

1. Η διανομή , πιο συγκεκριμένα θα μπορούσαν να επιλέγουν όλα τα είδη καταλυμάτων π.χ. ενοικιαζόμενα δωμάτια , κρουαζιερόπλοια , οργανωμένες κατασκηνώσεις και άλλα.
2. Η διατροφή που τις πιο πολλές φορές εμπεριέχει πρωινό ή μερική ή και πλήρης διατροφή.
3. Η μετακίνηση σχεδόν ποτέ δεν εμπεριέχεται στο τουριστικό πακέτο.
4. Οι δραστηριότητες που προσφέρονται είναι πολλές για παράδειγμα να πάει να δει το άτομο μία θεατρική παράσταση.

Τα άτομα που κυρίως κάνουν κοινωνικού τουρισμό είναι οι εργαζόμενοι κυρίως που έχουν μικρό χρηματικό εισόδημα , οι άνεργοι , οι άνθρωποι με ειδικές ανάγκες , οι πολύτεκνες οικογένειες που λόγω των πολλών ατόμων στην οικογένεια το οικογενειακό εισόδημα κρίνεται μη επαρκή για την διεξαγωγή διακοπών , τα άτομα που είναι ασφαλισμένα στο ΙΚΑ με προγράμματα που αφορούν την Εργατική Εστία και τα άτομα αυτά χαρακτηρίζονται ως χαμηλόμισθοι ή συνταξιούχοι.

Για την Ελλάδα οι προορισμοί επιλέγονται με βάση τη γεωγραφική ισοκατανομή έχοντας υπόψη ότι τα μέρη που θα επιλεγούν δεν είναι κορεσμένα τουριστικά για παράδειγμα οι νησιώτικες περιοχές.

Στην Ελλάδα το επίδομα αδειας καθιερώθηκε το 1962 και η πραγματοποίηση και εφαρμογή του κοινωνικού τουρισμού έγινε για πρώτη φορά το 1982 όπου ξεκίνησαν τα πειραματικά προγράμματα από τον ΕΟΤ αλλά και την γενική γραμματεία της νέας

γενιάς. Στις μέρες μας ο θεσμός του κοινωνικού τουρισμού έχει αυξηθεί όμως παρατηρείται πως σε σύγκριση με άλλες χώρες έχει μικρό μέγεθος τόσο σε δικαιούχους αλλά και στην επιδότηση.

Οι κυριότεροι φορείς κοινωνικού τουρισμού στην Ελλάδα είναι :

- Ο Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) που είναι φορέας για όλο τον πληθυσμό της χώρας.
- Η εργασιακή εστία που αφορά τους ασφαλισμένους στο ΙΚΑ.
- Η γενική γραμματεία νέας γενιάς που αφορά τη νεολαία της χώρας.

Τόσο στην Ελλάδα όσο και στις περισσότερες χώρες ο τουρισμός των ανθρώπων με ειδικές ανάγκες συγκαταλέγεται στο κοινωνικό τουρισμό και λειτουργούν αναλόγως.

Για την προοπτική ανάπτυξης του κοινωνικού τουρισμού θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν οι παρακάτω καινοτόμες δράσεις :

- Η πολιτεία να επιδοτείται παραπάνω ώστε να μπορεί να πραγματοποιεί τα ταξίδια των ατόμων.
- Η πολιτεία αλλά και οι υπόλοιποι φορείς του κοινωνικού τουρισμού να ενημερωθούν γενικότερα για τα κράτη ή τα μέρη που θα μπορούσε να πάει το άτομο και να φτιάξει τα ανάλογα προγράμματα.
- Να γίνει σαφής ενημέρωση από τον δικαιούχο των διακοπών για ποιο λόγο θα πραγματοποιήσει τις διακοπές ώστε οι φορείς να τον εντάξουν σε μέρος που θα βρει αυτό που επιθυμεί.

3.5 Θαλάσσιος τουρισμός

Η θάλασσα αλλά γενικότερα το θαλάσσιο στοιχείο αποτελεί ένα από τα πιο δημοφιλή στοιχεία που ενδιαφέρει τον τουρίστα για να κάνει τουρισμό. Η θαλάσσια περιήγηση δεν είναι ένα πρόσφατο φαινόμενο αλλά αντιθέτως είναι ένα φαινόμενο που παρουσιάζεται από την αρχαιότητα καθώς υπήρξαν αρκετά πλοία που χρησιμοποιούντουσαν καθαρά για ψυχαγωγικούς σκοπούς. Το πιο γνωστό ήταν τα Συρακούσια που δημιουργήθηκε για τον τύραννο των Συρακουσών.

Η αρχή της σύγχρονης μορφής στην θαλάσσια περιήγηση ξεκίνησε περίπου στα τέλη του 19ου αιώνα όταν ξεκίνησαν μέσω των επιβατηγών πλοίων ταξίδια που μετέφεραν ομαδικά τους ανθρώπους ικανοποιώντας τις ανάγκες των ανθρώπων τόσο συγκοινωνιακά όσο και πολιτισμικά. Σήμερα ο θαλάσσιος τουρισμός δεν είναι απαραίτητα η θαλάσσια περιήγηση με όποια εξελιγμένη μορφή του μπορεί να παρουσιαστεί , αλλά αντιθέτως στην έννοια του συγκαταλέγεται κάθε ανθρώπινη δραστηριότητα που η περιοχή δράσης της είναι ο θαλάσσιος χώρος που αποσκοπεί στην αναψυχή ή στην πολιτισμική επικοινωνία ή και τα δύο σε συνδυασμό. Με αυτό τον τρόπο γίνεται ξεκάθαρο ότι ο θαλάσσιος τουρισμός αφορά το στοιχείο της

θάλασσας άρα οι δραστηριότητες που θα πραγματοποιηθούν σε λίμνες ή σε ποτάμια δεν περιλαμβάνονται στον θαλάσσιο τουρισμό. Στον θαλάσσιο τουρισμό μπορεί κάποιος να ικανοποιηθεί με το πλήθος δραστηριοτήτων που παρέχονται όπως την χρήση σκαφών αναψυχής , την κολύμβηση , να κάνει κρουαζιέρα , να απολαύσει ή να συμμετέχει σε θαλάσσια αθλήματα , να κάνει κατάδυση , να αλιεύσει και να κάνει επισκέψεις σε ναυτικά μουσεία αλλά και άλλες πολλές θαλάσσιες δραστηριότητες. Ο θαλάσσιος τουρισμός επιβάλλει την γνώση αλλά και την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος καθώς είναι ένας ιδιαίτερος κλάδος του τομέα του τουρισμού. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 23-25)

Οι περισσότερες χώρες που διαθέτουν θαλάσσιο χώρο ως τουριστικό στοιχείο κάνουν προσπάθειες για ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού λόγω των οικονομικών κερδών , την μεγιστοποίηση της απασχόλησης των ανθρώπων αλλά και για τη δημιουργία αναπτυξιακών υποδομών. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 36)

Ο θαλάσσιος τουρισμός ικανοποιεί πλήθος αναγκών του ανθρώπου. Ο θαλάσσιος τουρισμός μπορεί να εκδηλωθεί με αρκετές μορφές ή αλλιώς κατηγορίες που θα αναφερθούν παρακάτω με αποτέλεσμα να μην μπορούν να μπουν σε κατηγορίες τα κίνητρα που επηρεάζουν τα άτομα για να κάνουν θαλάσσιο τουρισμό.

Ο θαλάσσιος τουρισμός μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους κατηγορίες ανάλογα το θαλάσσιο χώρο που θα πραγματοποιηθεί η δραστηριότητα αλλά συγχρόνως και με το πλωτό μέσο που θα χρησιμοποιηθεί για την ανάπτυξη του. Οι κατηγορίες αυτές είναι :

1. Ο παράκτιος τουρισμός
2. Ο υποβρύχιος τουρισμός
3. Ο θαλάσσιος τουρισμός φύσης
4. Ο θαλάσσιος αλιευτικός τουρισμός
5. Ο θαλάσσιος πολιτιστικός τουρισμός
6. Ο θαλάσσιος αθλητικός τουρισμός
7. Το γιώτινγκ
8. Η κρουαζιέρα

Ο παράκτιος τουρισμός είναι ουσιαστικά οι παράκτιες δραστηριότητες για λόγους αναψυχής και θεωρείται μία σημαντική υποκατηγορία του θαλάσσιου τουρισμού. Πιο συγκεκριμένα ο παράκτιος τουρισμός συγκαταλέγει τις δραστηριότητες αυτές που έχουν ως σκοπό την αναψυχή και πραγματοποιούνται στην παραλία και ορίζεται ως τουρισμός παραλίας , αλλά και τις δραστηριότητες που έχουν ως κίνητρο την αναψυχή και γίνονται στον θαλάσσιο χώρο αλλά κοντά στην ακτή και ορίζονται ως τουρισμός όρμου. Ο τουρισμός παραλίας έχει ως κύριο χαρακτηριστικό στοιχείο ότι ο τουρίστας ευχαριστείται το θαλάσσιο περιβάλλον αλλά χωρίς να απομακρυνθεί από την ξηρά. Αξίζει να σημειωθεί πως οι παραλίες είναι ένα αξιόλογο μέρος που μπορούν να αναπτυχθούν αρκετές δραστηριότητες . Οι δραστηριότητες αυτές είναι :

- Περίπατος στην παραλία , ηλιοθεραπεία και παιχνίδια που μπορούν να πραγματοποιηθούν στην παραλία όπως ρακέτες. Το περπάτημα στην άκρη της θάλασσας αποτελούσε πάντα σοβαρή δραστηριότητα αναψυχής.
- Η δραστηριότητα του ψαρέματος στην ακτή : Η δραστηριότητα αυτή είναι μία διαδεδομένη δραστηριότητα αναψυχής , καθώς ενώ ψαρεύει κάποιος μπορεί να κάνει σταματήσει και να χαλαρώσει , αλλά παρέχει και δράση σε περίπτωση που τσιμπήσει το ψάρι. Σε αρκετές περιοχές έχει το ψάρεμα που γίνεται από την ακτή έχει οργανωθεί και αποτελεί τουριστικό προϊόν. Η διαδικασία ψαρέματος εμπεριέχει την πώληση αδειών αλιείας συγκεκριμένης χρονικής διάρκειας , ενοικίαση δωματίων που ο λόγος που έρχονται είναι αποκλειστικά για το ψάρεμα αλλά και χρήση κάποιου ξεναγού για να παρέχει οδηγίες και συμβουλές για την περιοχή ψαρέματος.
- Παρακολούθηση από την ξηρά θαλάσσιων θηλαστικών : Αυτή η δραστηριότητα γίνεται καθώς συχνά κάποια θαλάσσια θηλαστικά όπως δελφίνια πλησιάζουν τις ακτές και θεωρείται αντικείμενο παρατήρησης. Τέτοια περιστατικά έχουν κάνει την εμφάνιση τους από την αρχαιότητα.
- Παρακολούθηση της παλίρροιας : Συχνά αυτή η δραστηριότητα πραγματοποιείται σε συνδυασμό με την επίσκεψη σε μία περιοχή φυσικού κάλλους ή ωραίου τοπίου.
- Απόλαυση του θαλάσσιου περιβάλλοντος : Αυτή η δραστηριότητα απεικονίζει την θέα και την θαλάσσια αύρα και πραγματοποιείται σε συνδυασμό με την παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005:51-56)

Ο τουρισμός όρμου είναι οι συνολικές δραστηριότητες αναψυχής που πραγματοποιούνται κοντά στο θαλάσσιο χώρο και πιο συγκεκριμένα κοντά στις ακτές. Οι δραστηριότητες αυτές λαμβάνουν χώρα σε ακτές που είναι προστατευόμενες και δεν υπάρχει κάποιος φυσικός κίνδυνος. Οι δραστηριότητες του τουρισμού όρμου είναι :

- Η κολύμβηση αποτελεί μία βασική δραστηριότητα καθώς το στοιχείο της θάλασσας είναι ένα κοινό στοιχείο που επιθυμούν οι περισσότεροι τουρίστες. Αξίζει να αναφερθεί πως στην αρχαία Ελλάδα η κολύμβηση ήταν μία σημαντική εκπαιδευτική μέθοδος αλλά αποτελούσε και μέρος της στρατιωτικής τους θητείας.
- Το Surfing είναι δραστηριότητα αλλά ταυτόχρονα αποτελεί και άθλημα. Με το surfing ο άνθρωπος κινείται στην επιφάνεια της θάλασσας με την υποστήριξη των κυμάτων έχοντας μία σανίδα που συχνά κατασκευάζεται είτε από πλαστικό ή πλαστικό. Σήμερα το surfing είναι μία διαδεδομένη δραστηριότητα αλλά και άθλημα παγκοσμίως.
- Το windsurfing αποτελεί ένα συνδυασμό του surfing με την ιστιοπλοΐα.
- Το θαλάσσιο σκι ξεκίνησε τυχαία το 1922. Θαλάσσιο σκι είναι η κίνηση που κάνει το άτομο στην επιφάνεια της θάλασσας με την χρήση των ειδικών πέδιλων και με την βοήθεια της έλξης του ατόμου από κάποιο ταχύπλοο σκάφος με την βοήθεια κάποιου σχοινιού.
- Το θαλάσσιο αλεξίπτωτο ή parasailing. Το parasailing αποτελεί την δραστηριότητα σύμφωνα με την οποία το άτομο ανυψώνεται με την παροχή βοήθειας κάποιου ειδικού αλεξίπτωτου με την υποστήριξη κάποιου ειδικού ταχύπλοου σκάφους.
- Τα μηχανοκίνητα μέσα θαλάσσιας αναψυχής ορισμένα από τα πιο δημοφιλή θαλάσσια μέσα αναψυχής είναι : το Aqua scooter το οποίο είναι μία μικρή βενζινοκίνητη μηχανή και παρέχει την ικανότητα στο άτομο να επιπλέει αλλά και να έλκεται στην θάλασσα που βρίσκεται σε ύπτια στάση , το θαλάσσιο μοτοποδήλατο το οποίο χωράνε και μπορούν να επιβαίνουν έως και 3 άτομα , το θαλάσσιο έλκηθρο το οποίο συχνά έλκεται από ταχύπλοο σκάφος και το

θαλάσσιο δαχτυλίδι το οποίο αποτελεί ένα πνευστό κυκλικό μέσο και με πλαστική επιφάνεια και αυτό έλκεται από ταχύπλοο σκάφος.

- Τα κανό και καγιάκ. Τα κανό ουσιαστικά είναι σκάφη ελαφριού βάρους και μακρόστενου μεγέθους χωρία καρίνα που προχωράει με την φυσική δύναμη ενός ορισμένου ατόμου ή μιας ομάδας ατόμων , τους κωπηλάτες , με την χρήση κουπιού που μπορεί να είναι μονό ή διπλό. Τα καγιάκ αποτελούν ευέλικτα σκάφη που έχουν εξίσου ελαφρύ βάρος αλλά μικρότερα σε μέγεθος σε σχέση με τα κανό. Το άτομο ή ο κωπηλάτης κάνει χρήση ενός διπλού μονοκόμματος κουπιού και τοποθετείται στο μοναδικό άνοιγμα που διαθέτει το σκάφος με τα πόδια τοποθετημένα στο μπροστινό μέρος του σκάφους. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα,2005: 56-63)

Υποβρύχιος τουρισμός

Ο βυθός αποτελεί για τους ανθρώπους ένα μυστήριο και συχνά τον περιγράφουν ως ανεξερεύνητο. Η ανάγκη αλλά και η επιθυμία για κατάδυση στο νερό αποτελεί μία δραστηριότητα από το παρελθόν καθώς στον βυθό της θάλασσας έχουν βρεθεί από έργα τέχνης μέχρι και μαργαριτάρια. Γνωστοί καταδύτες από την αρχαιότητα στην Ελλάδα ήταν οι σπογγαλιείς όπου έκαναν κατάδυση σε μεγάλα βάθη.

Ο άνθρωπος δεν έχει δείξει προθυμία να ζήσει και να πραγματοποιήσει δραστηριότητες που θα τον έφεραν σε επαφή με τον βυθό λόγω της ανασφάλειας και της αδυναμίας της πρόσβασης σε αυτόν.

Όμως στις μέρες μας που έχουν γίνει τεχνολογικά θαύματα λόγω της γρήγορης εξέλιξης της τεχνολογίας αλλά και με την προβολή που γίνεται από φωτογραφίες ή από τις τηλεοράσεις και την προβολή ντοκιμαντέρ ένα μεγάλο πλήθος ανθρώπων έχει έρθει σε επαφή με το θαλάσσιο περιβάλλον αλλά και με τους οργανισμούς που βρίσκονται σε αυτό. Όλο αυτό είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση της κινητικότητας για τις καταδύσεις αλλά καλλιέργησε και την επιθυμία προς το κόσμο να εξερευνήσουν το υποβρύχιο θαλάσσιο περιβάλλον.

Οι μέθοδοι κατάδυσης είναι :

- Ελεύθερη κατάδυση : Είναι η κατάδυση που πραγματοποιείται στο νερό χωρίς όμως βοηθητική συσκευή οξυγόνου. Ο άνθρωπος κάνει κατάδυση αφού έχει

εξασκηθεί στο να κρατάει την αναπνοή του. Αποτελεί την πρώτη μορφή κατάδυσης.

- Κατάδυση με αναπνευστήρα : Είναι η κατάδυση που γίνεται με το άτομο να αναπνέει με την χρήση σωλήνα δηλαδή του αναπνευστήρα που τοποθετείται στο στόμα και στην μύτη του.
- Κατάδυση με αυτόνομη αναπνευστική συσκευή ή αλλιώς SCUBA που αποτελεί συντομογραφία των λέξεων SelfContained Underwater Breathing Apparatus. Η συσκευή αυτή λοιπόν αύξησε τον αριθμό των ατόμων που ήθελαν να κάνουν καταδύσεις και σημείωσε θετική πορεία στην ανάπτυξη του καταδυτικού τουρισμού.
- Κατάδυση με την παροχή αέρα από την επιφάνεια. Σε αυτή την περίπτωση ο δύτης αναπνέει με συσκευή που του δίνει αέρα , θερμαίνεται η στολή κατάδυσης του αλλά και του παρέχεται δυνατότητα επικοινωνίας με την επιφάνεια.

Εκτός από τις παραπάνω μεθόδους κατάδυσης αν κάποιος επιθυμεί να γνωρίσει τον βυθό υπάρχουν και υποβρύχια σκάφη. Στην Ελλάδα υπάρχει τέτοιο σκάφος που για πρώτη φορά λειτούργησε το 2003 και χρησιμοποιείται για την ξενάγηση στο βυθό της Σαντορίνης. Το σκάφος μπορεί να μεταφέρει μέχρι και 48 άτομα και να καταδυθεί μέχρι τα 300 μέτρα.

Τέλος για τον υποβρύχιο τουρισμό υπάρχουν υποβρύχια καταλύματα που είναι χώροι που υπάρχει κλιματισμός και διαθέτουν κρεβάτια , κουζίνα , σαλόνι , επικοινωνία με την επιφάνεια και άλλες παροχές. Τα καταλύματα αυτά δίνουν την δυνατότητα στον επισκέπτη μέσω των γυάλινων κυκλικών παραθύρων να ευχαριστηθούν τον βυθό. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 67-69)

Ο θαλάσσιος τουρισμός φύσης

Το τελευταίο διάστημα έχει γίνει γνωστό πως ο άνθρωπος επιθυμεί να έρθει πιο κοντά με την φύση και να απομακρυνθεί από τις αστικές και γεμάτο κόσμο πόλεις , και να πάει σε μέρη πιο απομακρυσμένα που έχουν κρατήσει τους φυσικούς τους πόρους και γενικότερα δεν έχει βάλει το χέρι του ο άνθρωπος. Το παραπάνω θα μπορούσε να χαρακτηριστεί ως τουρισμός φύσης. Οι άνθρωποι έχουν στρέψει το βλέμμα τους προς την θαλάσσια πανίδα και χλωρίδα. Όμως πρέπει να τονιστεί πως η μελέτη της θαλάσσιας πανίδας και χλωρίδας δεν συμβαίνει μόνο στο φυσικό τους περιβάλλον. Η

παρατήρηση μπορεί να πραγματοποιηθεί και μέσω ενυδρείων και αυτό οφείλεται στην ανάπτυξη της τεχνολογίας. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 71-73)

Θαλάσσιος αλιευτικός τουρισμός

Η ερμηνεία του αλιευτικού τουρισμού έκανε την εμφάνιση του το διάστημα του 2000 – 2006. Η δραστηριότητα της αλιείας εκτός από επαγγελματικούς λόγους χρησιμοποιείται και για λόγους αναψυχής. Όταν λοιπόν το ψάρεμα γίνεται με σκοπό την αναψυχή και πραγματοποιείται μακριά από τον τόπο κατοικίας του ατόμου θεωρείται τουριστική δραστηριότητα. Η αλιεία έχει χαμηλό κόστος και δεν είναι απαραίτητο από το άτομο να έχει φυσική ή σωματική δραστηριότητα.

Η ανάπτυξη του αλιευτικού τουρισμού συμβαίνει όταν η δραστηριότητα της αλιείας γίνεται οργανωμένα με σκοπό την αύξηση των κερδών για παράδειγμα να μείνει σε κατάλυμα, αλλά και για να παρέχει κέρδη για τις τοπικές κοινωνίες υποδοχής. Η αλιευτική δραστηριότητα μπορεί να βοηθήσει στο να αναδειχθεί η ταυτότητα κάποιας περιοχής με την πραγματοποίηση πολιτισμικών εκδηλώσεων που συνδέεται με την αλιεία. Ο αλιευτικός τουρισμός έχει αρκετά θετικά καθώς μπορεί να προσφέρει νέες υποδοχές αλλά και νέες θέσεις εργασίας. Ο αλιευτικός τουρισμός μπορεί να κάνει την εμφάνιση του με δύο μορφές :

- Την ενεργητική μορφή πιο συγκεκριμένα όταν το ίδιο το άτομο ασχολείται στην αλιευτική δραστηριότητα με την χρήση δικού του σκάφους ή με ενοικιαζόμενο.
- Την παθητική μορφή όταν ο τουρίστας επιβιβάζεται σε επαγγελματικό αλιευτικό σκάφος που είναι απαραίτητο για αυτή την μορφή και παρατηρεί την δραστηριότητα της αλιείας.

Εν κατακλείδι η αλληλεπίδραση μεταξύ αλιείας και τουρισμού είναι μία κατάσταση που μεταβάλλεται ανάλογα την περιοχή αλλά και το είδος της τουριστικής ανάπτυξης αλλά και του είδους της αλιείας. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 80-81)

Θαλάσσιος πολιτιστικός τουρισμός

Σαν πολιτιστικός τουρισμός περιγράφεται η μετάβαση ενός ατόμου σε κάποιο τόπο που έχει σαν κύριο σκοπό να γνωρίσει και να απολαύσει την ιστορική και την

καλλιτεχνική κληρονομιά αλλά και τις σύγχρονες πολιτιστικές δραστηριότητες που μπορεί να απολαύσει στον τόπο θα περιηγηθεί.

Δεν θα μπορούσαμε να μιλάμε για θαλάσσιο πολιτιστικό τουρισμό και να μην γίνει αναφορά στην Ναυτική κληρονομιά. Έχουν εφαρμοστεί αρκετοί μέθοδοι προστασίας της ναυτικής κληρονομιάς. Η ναυτική κληρονομιά επιτυγχάνεται και προβάλλεται μέσα από :

- Τα ναυτικά μουσεία υπάρχουν περίπου σε κάθε χώρα που έχει σχέση με την θάλασσα. Στα ναυτικά μουσεία μπορεί κάποιος να δει ιστορικά κειμήλια που έχουν συσχέτιση με την απόδοση των κατοίκων της χώρας που βρίσκεται το μουσείο με τα θαλάσσια έργα από την αρχαιότητα μέχρι και σήμερα. Ακόμα αποσκοπούν στην μελέτη αλλά και απόδειξη της Ναυτικής ιστορίας αλλά και την προβολή της ναυτικής παράδοσης και κληρονομιάς.
- Τα πλοία – μουσεία είναι πλοία τα οποία είχαν σημαντικό ρόλο σε μία ορισμένη ιστορική στιγμή ή έχουν κατασκευασθεί με τέτοιο τρόπο ώστε να αποτελούν ζωντανά μνημεία της ναυπηγικής παράδοσης. Στο ελληνικό κράτος υπάρχουν και λειτουργούν το Αβέρωφ και το καλωδιακό ατμόπλοιο Θαλής ο Μιλήσιος.
- Τα λιμάνια μουσεία είναι ένας ανοιχτός χώρος στον οποίο το άτομο που το επισκέπτεται μπορεί να δει διάφορα αντικείμενα ναυτικής παράδοσης και παραδοσιακά σκάφη.
- Τα μουσεία ναυπηγικής τέχνης είναι εγκαταστάσεις που προβάλλουν στον κόσμο παραδοσιακές πρακτικές ναυπηγικής τέχνης. Στην Ελλάδα υπάρχει μουσείο ναυπηγική τέχνης το οποίο ιδρύθηκε από τον Δήμο Περάματος.
- Την αναπαράσταση ναυτικών γεγονότων η οποία αναπαράγει σημαντικά ναυτικά γεγονότα , ναυμαχίες ή αγώνες.
- Τις θαλάσσιες πολιτιστικές διαδρομές που αποτελούν διαδρομές που δίνουν την δυνατότητα στον τουρίστα να μάθει για την ιστορία και τον πολιτισμό μίας ιστορικής πόλης ή τοποθεσίας. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005:85-88)

Θαλάσσιος αθλητικός τουρισμός

Δραστηριότητες που μπορούν να πραγματοποιήσουν οι τουρίστες σε αυτή την μορφή τουρισμού είναι κυρίως η σχέση άθληση και θέαμα για παράδειγμα μπορεί να

συμμετέχει ή να δει αγώνες κολύμβησης , αγώνες ψαρέματος ή αγώνες μηχανοκίνητων σκαφών κλπ.

Η πιο δημοφιλή θαλάσσια αθλητική τουριστική δραστηριότητα είναι οι αγώνες σκαφών ή αλλιώς ρεγκάτες που γινόντουσαν από τον 14ο αιώνα.

Στην Ελλάδα ξεκίνησε το 1999 η πραγματοποίηση διεθνών ιστιοπλοϊκών αγώνων ή αλλιώς ρεγκέτα Αιγαίου που γινόντουσαν στην περιοχή του Κεντρικού και Ανατολικού Αιγαίου. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 91)

Γιώτινγκ

Το γιώτινγκ είναι η θαλάσσια δραστηριότητα στην οποία το άτομο κάνει χρήση θαλαμηγού σκάφους με σκοπό την αναψυχή. Το γιώτινγκ δίνει την δυνατότητα διαμονής στο άτομο αλλά μπορεί το άτομο να κάνει προσέγγιση σε νησιά ή παράκτιες περιοχές. Το γιώτινγκ δίνει την δυνατότητα στον ταξιδιώτη να κάνει αρκετά πράγματα ώστε να χαρεί το θαλάσσιο περιβάλλον. Το σκάφος που χρησιμοποιείται για το γιώτινγκ μπορεί να χρησιμεύσει στο άτομο ώστε να κάνει ηλιοθεραπεία , να ψαρέψει , να πραγματοποιήσει κατάδυση , να πλησιάσει ακτές που είναι δύσκολο να τις πλησιάσει κάποιος από τις ακτές κλπ. Το άτομο έχει απόλυτη αυτοδυναμία στις δραστηριότητες αναψυχής. Το γιώτινγκ στηρίζεται από αρκετές υπηρεσίες με αποτέλεσμα να ανοίγει θέσεις εργασίας. Η Ελλάδα αποτελεί ιδανικό προορισμό για γιώτινγκ λόγω των κλιματολογικών συνθηκών αλλά παρέχει και ελλειμνισμό στα σκάφη που θεωρείται απαραίτητη προϋπόθεση για την πραγματοποίηση γιώτινγκ. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 94-96)

Κρουαζιέρα

Η κρουαζιέρα συνδέει την ψυχαγωγία του επιβάτη στο κρουαζιερόπλοιο με την επίσκεψη του σε ένα ή περισσότερα κοσμοπολίτικα λιμάνια ικανοποιώντας την ανάγκη για γνωριμία με νέους τόπους και επαφή με πολιτισμούς. Η κρουαζιέρα πραγματοποιείται σε θαλάσσιες περιοχές η οποία ονομάζεται θαλάσσια κρουαζιερόπλοια , αλλά διακρίνεται και στην ποτάμια κρουαζιερόπλοια που γίνεται σε ποτάμια αλλά και η λιμναία κρουαζιερόπλοια όπου γίνεται σε λίμνες. Ο πιο γνωστός προορισμός παγκοσμίως για να κάνει κάποιος κρουαζιέρα είναι η Καραϊβική θάλασσα.

Τα σύγχρονα κρουαζιερόπλοια δίνουν την δυνατότητα στο άτομο να απολαύσει τον ήλιο , την θάλασσα, ψυχαγωγία αλλά και παρέχει και υπηρεσίες που έχουν διαφορά

σε σύγκριση με τις υπηρεσίες που προσφέρει το επιβατηγό πλοίο στην απλή θαλάσσια μεταφορά. Το βασικότερο χαρακτηριστικό του κρουαζιερόπλοιου είναι ότι λειτουργεί ως ξενοδοχείο. Πιο συγκεκριμένα το κρουαζιερόπλοιο παρέχει υπηρεσίες ξενοδοχειακού τύπου και αυτοί που εργάζονται σε αυτό πρέπει και έχουν τις ανάλογες ειδικότητες της σύγχρονης ξενοδοχειακής μονάδας.

Με βάση τα κοινωνικοοικονομικά κριτήρια οι κρουαζιέρες που γίνονται στην θάλασσα διακρίνονται σε :

- Τριήμερες κρουαζιέρες όπου κατά κύριο λόγο πραγματοποιούνται τα σαββατοκύριακα και γίνονται στις θαλάσσιες περιοχές της χώρας πλησιάζοντας λιμενικά λιμάνια παράδειγμα αυτής της κατηγορίας αποτελεί η κρουαζιέρα στα ελληνικά νησιά.
- Κρουαζιέρα μικρής διάρκειας : καλύπτουν την διάρκεια μίας εβδομάδας και γίνονται μεταξύ λιμένων που συνορεύουν. Διακρίνεται σε πενθήμερες και επταήμερες κρουαζιέρες.
- Κρουαζιέρα μέσης διάρκειας : η διάρκεια τους είναι ανάμεσα στις 8 με 14 μέρες και γίνονται στον Ειρηνικό ή Ατλαντικό ωκεανό και μερικές φορές πλησιάζουν λιμάνια διαφορετικών ηπείρων.
- Κρουαζιέρα μακράς διάρκειας : Είναι οι κρουαζιέρες που η διάρκεια τους ξεπερνά τις 15 ημέρες , και το κρουαζιερόπλοιο πηγαίνει σε λιμάνια διαφορετικών ηπείρων.

Τα τελευταία χρόνια έχει αυξηθεί η ζήτηση της κρουαζιέρας. Βέβαια αξίζει να τονιστεί πως λόγω των κοινωνικών εξελίξεων σήμερα η διάρκεια των κρουαζιέρων έχει υποστεί μείωση. Στις μέρες μας η κρουαζιέρα έχει γίνει προσιτή και στα χαμηλότερα κοινωνικά στρώματα και όχι μόνο στα ανώτερα δηλαδή τους πλούσιους. Αυτό επιτεύχθηκε πραγματοποιώντας κρουαζιέρες που είχαν μικρότερη διάρκεια αλλά και με την αύξηση της μεταφορικής ικανότητας που παρείχε το κρουαζιερόπλοιο.

Η θάλασσα είναι ίσως από τους βασικότερους φυσικούς πόρους της Ελλάδας. Ο θαλάσσιος τουρισμός που μπορεί να πραγματοποιηθεί στην Ελλάδα με όλες τις μορφές του που αναφέρθηκαν παραπάνω. Στην Ελλάδα μπορεί το άτομο να βρει περιοχές ώστε να απολαύσει τις θαλάσσιες δραστηριότητες αλλά πέρα από αυτές δίνεται η δυνατότητα στον επισκέπτη να κάνει windsurfing για παράδειγμα στην

Ρόδο , να κάνει κατάδυση στην Κάρπαθο και να απολαύσει τον βυθό της , να κάνει ιστιοπλοΐα στο Αιγαίο αλλά και να δει και να απολαύσει στο Εθνικό Πάρκο Ζακύνθου τα θαλάσσια θηλαστικά ζώα. Ακόμα αξίζει να αναφερθεί πως στην Ελλάδα και πιο συγκεκριμένα στα νησιώτικα συμπλέγματα τόσο του Αιγαίου όσο και του Ιονίου πελάγους μπορεί κάποιος να κάνει γιώτινγκ ή κρουαζιέρα. (Μοίρα, 2005: 34)

Για την ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού στην Ελλάδα οι κλιματολογικές συνθήκες αλλά και ο γεωγραφικός παράγοντας επιδρούν θετικά σε αυτό. Τα νησιά , ο ήλιος , το κλίμα , οι υψηλές θερμοκρασίες αλλά και η Μεσόγειος βοηθούν στην ανάπτυξη του θαλάσσιου τουρισμού. Επίσης ο πολιτιστικός πλούτος που διαθέτουν τα νησιά αλλά και οι παράκτιες περιοχές ευνοούν τον θαλάσσιο τουρισμό. Ακόμα σημαντικός είναι και ο κοινωνικός παράγοντας είναι σημαντικός καθώς η Ελλάδα φημίζεται για την φιλοξενία της , για τον τρόπο διασκέδασης αλλά και για τα παραδοσιακά φαγητά. Η πολιτεία πρέπει να είναι σαφής στην πολιτική που θα ασκήσει για την ανάπτυξη του. Για την επίτευξη και την άσκηση αυτής της πολιτικής είναι σημαντικό να έχουν ενεργό ρόλο όλοι οι φορείς που σχετίζονται με τον θαλάσσιο τουρισμό. Για την ανάπτυξη λοιπόν του θαλάσσιου τουρισμού θα μπορούσαν να γίνουν σημαντικές και μεγάλες επενδύσεις ώστε να κατασκευαστούν υποδομές όπως μαρίνες , να ενημερωθούν οι πολίτες της χώρας πως ο θαλάσσιος τουρισμός βοηθά στην οικονομική ανάπτυξη της περιφέρειας αλλά και γενικότερα της χώρας, να προστατεύεται το θαλάσσιο περιβάλλον και να μην προκαλείται ρύπανση των υδάτων καθώς επηρεάζει αρνητικά τόσο τον άνθρωπο αλλά και την χώρα σε θέμα ανάπτυξης , να υπάρχει μία συγκεκριμένη θαλάσσια δραστηριότητα που θα βοηθηθεί και θα αναπτυχθεί ανάλογα τις γεωγραφικές , κοινωνικοοικονομικές και πολιτιστικές συνθήκες μιας περιοχής ή σε κάποιο νησί. (Μυλωνόπουλος και Μοίρα, 2005: 182-184)

3.5 Θρησκευτικός τουρισμός

Ο θρησκευτικός τουρισμός θεωρείται ως υποκατηγορία του πολιτιστικού τουρισμού. Ο θρησκευτικός τουρισμός χρησιμοποιεί το θρησκευτικό στοιχείο του τόπου ή μίας εκδήλωσης ως πολιτιστική κληρονομιά με στόχο την δημιουργία τουριστικής κίνησης αλλά και εσόδων. Στην τυπολογία του θρησκευτικού τουρισμού εντάσσονται :

- Τα θρησκευτικά ενεργά κτίσματα ορίζονται τα κτίσματα τα οποία με το πέρασμα του χρόνου εξακολουθούν να διατηρούν την θρησκευτική τους λειτουργία αλλά ταυτόχρονα λειτουργούν και ως μνημεία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελώντας θέλγητρο για το άτομο.
- Τα θρησκευτικά ανενεργά κτίσματα θεωρούνται τα κτίσματα τα οποία έχουν χάσει την θρησκευτική τους λειτουργία αλλά λειτουργούν ως χώροι μουσείων για παράδειγμα η Αγία Σοφία που βρίσκεται στην Κωνσταντινούπολη.
- Τα θρησκευτικά μνημεία ως τμήματα του φυσικού τοπίου είναι ουσιαστικά τα ενεργά ή ανενεργά μνημεία που συγκαταλέγεται στο γενικότερο φυσικό περιβάλλον του τόπου. Σε αυτή την κατηγορία εντάσσονται τα Μετέωρα.
- Οι χώροι θρησκευτικής έρευνας είναι χώροι παραδείγματος χάρη μοναστήρια θρησκευτικές σχολές και βιβλιοθήκες που επισκέπτονται επιστήμονες με σκοπό να κάνουν κάποια έρευνα.
- Τα θρησκευτικά μουσεία αποτελούν οργανωμένους χώρους στους οποίους υπάρχουν και μπορούν να απολαύσουν οι επισκέπτες θρησκευτικά αντικείμενα. Τον φορέα της διαχείρισης του θρησκευτικού μουσείου αποτελεί αποκλειστικά η εκκλησία και συχνά χαρακτηρίζονται ως εκκλησιαστικά μουσεία. Παράδειγμα αυτής της κατηγορίας αποτελεί το Μουσείο

Εκκλησιαστικής Τέχνης που βρίσκεται στο κτίριο της Μητρόπολης της Θεσσαλονίκης αλλά και το Εκκλησιαστικό Μουσείο Σερρών.

- Οι εκθεσιακοί χώροι θρησκευτικών αντικειμένων είναι χώροι που γίνονται εκθέσεις από σημαντικά θρησκευτικά αντικείμενα που έχουν μεταφερθεί από θρησκευτικά κτίσματα ή μουσεία. Οι εκθεσιακοί χώροι που αναφέρθηκαν παραπάνω μπορεί να βρίσκονται για παράδειγμα σε θεματικά μουσεία.
- Τα θρησκευτικά σύμβολα είναι δημιουργίες που κατασκευάζει ο άνθρωπος που έχουν έντονα θρησκευτικά χαρακτηριστικά.
- Οι θρησκευτικοί πόροι με θρησκευτικότητα και ιερότητα αποτελούν στοιχεία της φύσης για παράδειγμα λίμνες όπου σε κάποιες χώρες ή τόπους θεωρούνται ιερά.
- Οι περιοχές δράσης ιερών προσώπων είναι οι περιοχές που στο παρελθόν υπήρχε σημαντική θρησκευτική δράση.
- Οι εκδηλώσεις με θρησκευτικές αναφορές και οι θρησκευτικοί χοροί. Είναι γνωστό πως σχεδόν όλες τις θρησκείες πραγματοποιούνται εκδηλώσεις και αυτές οι εκδηλώσεις προσελκύουν τουρίστες. Στην Ελλάδα είναι γνωστά τα θρησκευτικά πανηγύρια που γίνονται σε διάφορες περιοχές της χώρας και γνωστό παράδειγμα είναι τα θρησκευτικά πανηγύρια των Πομάδων στην ορεινή Ξάνθη.
- Τα θρησκευτικά συνέδρια έχουν κυρίως θρησκευτικό περιεχόμενο και δεν έχει τόση σημασία ο φορέας που το πραγματοποιεί. Το τελευταίο διάστημα έχει παρατηρηθεί αύξηση των συνεδριών που αφορά την θρησκεία.
- Οι θρησκευτικές διαδρομές αφορούν τα άτομα που κάνουν διαδρομές με σκοπό να διαδώσουν τις θρησκευτικές τους πεποιθήσεις. Κατά μία έννοια γίνεται αναφορά σε θρησκευτικό ταξίδι. (Μοίρα, 2009: 49-61)

Οι αρχαίοι Έλληνες πήγαιναν συχνά στους Δελφούς για να επισκεφθούν το μαντείο του Απόλλωνα και να λάβουν χρησμούς, αλλά επισκέπτονταν και την Επίδουρο με σκοπό την θεραπεία τους στο ναό του Ασκληπιού. Στην Ελλάδα το νησί Τήνος, η Πάτμος αλλά και η περιοχή των Μετεώρων και το Άγιον Όρος έχουν αναγνωρισθεί σύμφωνα με νόμους ως ιεροί χώροι. Αυτοί λοιπόν οι χώροι προστατεύονται και οι νόμοι έχουν ως κύριο σκοπό τα παραπάνω μέρη να διασφαλίσουν το θρησκευτικό στοιχείο. (Μοίρα, 2005: 34)

Στο ελληνικό κράτος υπάρχουν αρκετά θρησκευτικά μνημεία που προσελκύουν αρκετούς τουρίστες. Μερικά από αυτά έχουν ενταχθεί στον κατάλογο της UNESCO , η οποία αφού εγγραφεί κάποιο μνημείο στον κατάλογο της , εξασφαλίζει τεχνική βοήθεια αλλά και τεχνογνωσία με σκοπό την προστασία του μνημείου. Η Ελλάδα έχει προσθέσει στον κατάλογο της UNESCO 17 θέσεις θρησκευτικών μνημείων της χώρας για παράδειγμα τον αρχαιολογικό χώρο των Μυκηνών , τα μετέωρα , το Άγιον Όρος , τα παλαιοχριστιανικά και βυζαντινά μνημεία της Θεσσαλονίκης , τον αρχαιολογικό χώρο του Μυστρά , τις μονές του Δαφνίου , του Οσίου Λουκά και τέλος την Νέα Μονή της Χίου , την Μονή του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου και το Σπήλαιο της αποκάλυψης στην Πάτμο. (Μοίρα, 2009: 159-163)

Η Ελλάδα επίσης διαθέτει μεγάλο αριθμό θρησκευτικών προσκυνημάτων τα οποία είναι προσκυνήματα παγκόσμιου ενδιαφέροντος με αποτέλεσμα να ενισχύουν τον θρησκευτικό τουρισμό. Τα θρησκευτικά προσκυνήματα στην χώρα μας είναι η Παναγία της Τήνου , η Παναγία Σουμελά , η Εκατονταπυλιανή της Πάρου , η Μονή Αγίας Λαύρας , η μονή του Μεγάλου Σπηλαίου , η Παναγία της Αγιάσου Λέσβου , ο Άγιος Διονύσιος Ζακύνθου , ο Άγιος Σπυρίδωνας και τέλος ο Άγιος Γεράσιμος. (Μοίρα, 2009:164-171)

Ο γεωγραφικός παράγοντας ενισχύει την θέση της Ελλάδας αλλά και τις προϋποθέσεις που χρειάζεται για να αναπτυχθεί ο θρησκευτικός τουρισμός στην χώρα μας καθώς βοηθά η εύκολη πρόσβαση που μπορεί να έχει το άτομο αλλά και οι καλές κλιματολογικές συνθήκες δηλαδή το ήπιο κλίμα και οι υψηλές θερμοκρασίες. Ο βασικότερος παράγοντας είναι ο πολιτιστικός εξάλλου είναι και λογικό καθώς προηγουμένως έγινε αναφορά πως ο θρησκευτικός τουρισμός θεωρείται υποκατηγορία του πολιτιστικού τουρισμού. Στην χώρα μας υπάρχει μεγάλος θρησκευτικός αλλά και πολιτιστικός πλούτος και μπορεί να αποτελέσει σημαντικό πόρο που μπορούν να απολαύσουν οι τουρίστες που θα έχουν την Ελλάδα ως τόπο προορισμού. (Μοίρα, 2009: 172-173)

Εξίσου σημαντικός είναι ο κοινωνικός παράγοντας καθώς στην χώρα μας υπάρχει βαθιά θρησκευτική παράδοση.

Η πολιτεία δεν έχει εκμεταλλευτεί τους παραπάνω παράγοντες και έτσι δεν έχει γίνει κατανοητή η πολιτική που θα μπορούσε να ασκηθεί με σκοπό της ανάπτυξης του θρησκευτικού τουρισμού.

Καινοτόμες ιδέες που θα μπορούσαν να εφαρμοστούν από τους κατάλληλους φορείς για την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού στην Ελλάδα είναι :

- Να καταγραφούν οι θρησκευτικοί και οι πολιτιστικοί πόροι.
- Να γίνει προώθηση ειδικών προγραμμάτων με στόχο την εκπαίδευση σχετικά με τον θρησκευτικό τουρισμό.
- Να γίνουν αναλήψεις επενδύσεων που θα έχουν σκοπό την κατασκευή την διατήρηση και την αποκατάσταση υποδομών για παράδειγμα μοναστήρια.
- Να γνωστοποιηθεί στους ντόπιους και γενικότερα στον κόσμο της περιοχής τα θετικά στοιχεία που μπορεί να φέρει η ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού όπως για παράδειγμα σε οικονομικό επίπεδο της περιοχής και πιο συγκεκριμένα και στην χώρα.
- Να παρέχεται προστασία στο θρησκευτικό περιβάλλον τόσο στο φυσικό όσο και στο πολιτιστικό.
- Η εκκλησία να αποδεχθεί την ανάπτυξη του θρησκευτικού τουρισμού και να λάβει ενεργή δράση στις δραστηριότητες που θα πρέπει να αναπτυχθούν.

Ο θρησκευτικός τουρισμός αποτελεί μία εναλλακτική μορφή τουρισμού που έχει προοπτικές να αναπτυχθεί και που με τις κατάλληλες δράσεις θα μπορέσει να θεωρείται μία από τις σημαντικότερες εναλλακτικές μορφές τουρισμού με τα θετικά που θα μπορούσε να προσφέρει.

3.5 Αθλητικός τουρισμός

Ο αθλητικός τουρισμός είναι η εναλλακτική μορφή τουρισμού στη οποία ο τουρίστας μπορεί να γυμνάζεται , να παίζει και να αθλείται σε ένα η παραπάνω συγκεκριμένα αγωνίσματα του μαζικού αθλητισμού. Πιο συγκεκριμένα αυτή η μορφή του αθλητικού τουρισμού ονομάζεται αθλητικός τουρισμός ανάπαυσης και αναψυχής.

Κάποιες από τις βασικότερες μορφές του αθλητικού τουρισμού είναι :

1. Ο τουρισμός αθλητικών διοργανώσεων , ο οποίος περιλαμβάνει τους τουρίστες οι οποίοι ταξιδεύουν με σκοπό να παρακολουθήσουν αθλητικούς αγώνες ως θεατές , έχοντας κανονίσει τουλάχιστον μία διανυκτέρευση στο τόπο που θα πραγματοποιηθούν οι αγώνες συνδυάζοντας με λίγα λόγια τα αθλητικά γεγονότα μαζί με τις διακοπές του. Επίσης περιλαμβάνει τις αθλητικές ομάδες είτε τεχνικούς ή δημοσιογράφους οι οποίοι πραγματοποιούν το ταξίδι για να συμμετέχουν σε αθλητικούς αγώνες κάνοντας τουλάχιστον μια διανυκτέρευση και απολαμβάνοντας τουριστικές υπηρεσίες. Αξίζει να σημειωθεί πως στην Ελλάδα αυτή η μορφή αθλητικού τουρισμού σημειώνει αύξηση.
2. Ο τουρισμός αθλητικής αναψυχής ο οποίος κατά μία έννοια είναι ο τουρισμός που γίνεται από το άτομο για να ευχαριστηθεί τις διακοπές του ενώ παράλληλα βελτιώνει τη φυσική του κατάσταση μέσω ορισμένων προγραμμάτων υπαίθριων αθλητικών δραστηριοτήτων για παράδειγμα ιππασία και αναρρίχηση αλλά και από προγράμματα αθλητικής αναψυχής από τους προπονητές ή τους γυμναστές που διαθέτει το ξενοδοχείο.
3. Ο προπονητικός τουρισμός εμπεριέχει την ομάδα είτε είναι επαγγελματική είτε ερασιτεχνική ή ακόμα και τον αθλητή που πραγματοποιεί το ταξίδι για να

συμμετέχει σε συγκεκριμένα προγράμματα προετοιμασίας σε συγκεκριμένα προπονητικά κέντρα μένοντας σε ξενοδοχεία που έχουν τον κατάλληλο εξοπλισμό γυμναστηρίου. Αυτή η μορφή του αθλητικού τουρισμού δεν έχει αναπτυχθεί αρκετά στην Ελλάδα, παρόλο που η Ελλάδα έχει τις κατάλληλες υποδομές για να αναπτυχθεί. Ο αθλητικός τουρισμός χαρακτηρίζεται ως ένα σύγχρονο φαινόμενο που παρουσιάζει αντίφαση με τη σχέση που έχει υπάρξει με τα χρόνια μεταξύ του αθλητισμού και του τουρισμού. Αυτό γίνεται διότι ο αθλητικός τουρισμός το τελευταίο χρονικό διάστημα έχει αρχίσει να αντιμετωπίζεται σε ένα διακριτό πεδίο της τουριστικής αλλά και της αθλητικής βιομηχανίας. Με βάση τα παραπάνω καταλήγουμε πως ο αθλητικός τουρισμός παρουσιάζει γοργό ρυθμό ανάπτυξης έχοντας όμως αρκετές δυνατότητες εξέλιξης.

Μέχρι και την πραγματοποίηση των Ολυμπιακών αγώνων η Ελλάδα δεν πληρούσε τις κατάλληλες συνθήκες και προϋποθέσεις όπως για παράδειγμα οι σύγχρονες αθλητικές υποδομές αλλά και η διαφήμιση της χώρας γύρω από τον αθλητικό τουρισμό. Μέσω της διεξαγωγής των Ολυμπιακών αγώνων με απόλυτη επιτυχία δημιουργήθηκαν προοπτικές ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού στην χώρα. Η Ελλάδα είναι η χώρα προέλευσης και ιδρυτική χώρα των Ολυμπιακών αγώνων και αποτελεί έναν ιδανικό προορισμό για να αναπτυχθούν αθλητικές δραστηριότητες αλλά και για να διοργανωθούν αθλητικοί αγώνες. Στην χώρα μας τα τελευταία χρόνια έχουν διοργανωθεί και διοργανώνονται αρκετά σημαντικά αθλητικά γεγονότα και αθλητικές διοργανώσεις σε αρκετά αθλήματα όπως διεθνή τουρνουά ή πανευρωπαϊκούς αγώνες με σημαντικότερο γεγονός να αποτελεί η πραγματοποίηση και διοργάνωση των Ολυμπιακών αγώνων στην Αθήνα το 2004.

Στην Ελλάδα έχει αυξηθεί η ζήτηση κάποιων σπορ τα τελευταία χρόνια κάποια από αυτά είναι :

- Το γκολφ έχει αρχίσει και αποκτά μεγάλο κοινό στην Ελλάδα. Σήμερα λειτουργούν περίπου 5 γήπεδα γκολφ στην Ελλάδα τα οποία χαρτογραφούνται στην Αθήνα και πιο συγκεκριμένα στην Γλυφάδα, στην Κέρκυρα, την Χαλκιδική, στην Ρόδο και τέλος στην Χερσόνησο της Κρήτης. Επίσης παρουσιάζεται αρκετό ενδιαφέρον γύρω από την δημιουργία γηπέδων γκολφ στην Ελλάδα καθώς σημειώνεται αύξηση των γηπέδων γκολφ παγκοσμίως.

- Η ιππασία πρώτο εμφανίστηκε στην Ελλάδα λίγο πριν συμβεί ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος. Η ιππασία με το πέρασμα των χρόνων αναπτύσσεται δυναμικά στο Ελληνικό κράτος.
- Το τένις και είναι σημαντική προοπτική ανάπτυξης του αθλητικού τουρισμού η δημιουργία γηπέδων τένις καθώς είναι ένα γνωστό άθλημα εναλλακτικού τουρισμού. Περιοχές που θα μπορούσαν να δημιουργηθούν τα γήπεδα τένις είναι η Κρήτη αλλά και τα νησιά του Αιγαίου και Ιόνιου αλλά και γενικότερα περιοχές που βρέχονται από την θάλασσα και προσφέρουν υψηλές ξενοδοχειακές προδιαγραφές και υπηρεσίες.

Για ένα τουρίστα οι βασικοί προορισμοί που θα μπορούσε να επισκεφθεί λόγω του αθλητικού τουρισμού είναι η Κρήτη , η Αττική , η Ολυμπία αλλά και τα νησιά που έχει η χώρα.

Για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού θα μπορούσαν να εφαρμοστούν οι παρακάτω καινοτόμες δράσεις :

- Να υπάρχουν ειδικές υποδομές και εγκαταστάσεις στους δήμους αλλά και στους δημοφιλέστερους τοπικούς προορισμούς.
- Το ξενοδοχείο να παρέχει ειδικά διαμορφωμένους χώρους ώστε το άτομο να μπορεί να κάνει αθλητικές δραστηριότητες.
- Να διοργανώνονται συχνότερα αγώνες με αποτέλεσμα να προσελκύει περισσότερους τουρίστες. Μπορεί να βοηθήσει ένα οργανωμένο πρόγραμμα αθλημάτων.
- Να αυξηθεί η ποσότητα του αθλούμενου ανθρώπινου δυναμικού της Ελλάδας.
- Να γίνει διαφήμιση κυρίως σε μεγάλα διεθνή αθλητικά γεγονότα στις χώρες του εξωτερικού αλλά και στο διαδίκτυο καθώς αποτελεί στις μέρες μας ένα μέσο ενημέρωσης αρκετά διαδεδομένο. Για παράδειγμα η διαφήμιση θα μπορούσε να επικεντρωθεί σε αθλήματα που η Ελλάδα παρουσιάζει ιστορική παράδοση όπως ο Μαραθώνιος.
- Να γίνει σωστός και οργανωμένος διαχωρισμός των γεωγραφικών περιοχών και να προσδιοριστούν οι ικανότητες των νομών της χώρας ώστε να καθοριστούν τα ειδικά προϊόντα που αφορούν τον αθλητικό τουρισμό που θα επικεντρωθεί ο τουρίστας. Με το παραπάνω θα μπορούσαμε να πούμε ότι θα

δημιουργηθεί ένας χάρτης που θα αφορά τον αθλητικό τουρισμό και θα αποτελεί χρήσιμο εργαλείο για κάθε επισκέπτη αλλά και επαγγελματία.

- Ακόμα θα μπορούσαν να δημιουργηθούν πάρκα που θα επικεντρωθούν στο εκπαιδευτικό αλλά και ψυχαγωγικό περιεχόμενο που θα επισκέπτονται μαθητές και γενικότερα άτομα που θα έχουν ως σκοπό να γνωρίσουν και να μάθουν την αθλητική ιστορία αλλά και την συμμετοχή σε αθλήματα. Όπως και να γνωστοποιηθούν τα οφέλη που παρουσιάζουν οι αθλητικές δραστηριότητες στην υγεία και στην φυσική κατάσταση του ατόμου αλλά και γενικότερα στην βελτίωση της ποιότητας ζωής του ατόμου.

Κεφάλαιο 4 : Αειφόρος τουρισμός

Η αειφορική ανάπτυξη , είναι η ανάπτυξη που συμβαίνει για να ικανοποιηθούν οι ανάγκες του παρόντος χωρίς όμως να βάζει σε κίνδυνο την ικανότητα των μελλοντικών γενεών ώστε να μπορούν να αντιμετωπίσουν τις δικές τους. Αειφορική τουριστική ανάπτυξη είναι η ανάπτυξη κάποιου τουριστικού προϊόντος , που γίνεται

με τέτοιο τρόπο ώστε να μην καταστρέφει το ευρύτερο περιβάλλον ή τους πόρους του τουριστικού προϊόντος με αποτέλεσμα να έχουν την δυνατότητα και άλλοι τουρίστες στο μέλλον να απολαύσουν το περιβάλλον και τους τουριστικούς πόρους του τόπου. Αειφόρος τουρισμός είναι κάθε μορφή τουρισμού που αναπτύσσεται με αειφορικό τρόπο δηλαδή βάση της αειφορικής τουριστικής ανάπτυξης που περιεγράφηκε παραπάνω. Πιο συγκεκριμένα είναι κάθε μορφή τουρισμού που δεν επηρεάζει αρνητικά όπως να καταστρέψει το περιβάλλον στο οποίο βρίσκεται ο τουριστικός προορισμός αλλά ταυτόχρονα δεν χαλάει ή εξαντλεί τους τουριστικούς πόρους του τόπου υποδοχής. (Σφακιανάκης, 2000: 174)

Η ιδέα του αειφόρου τουρισμού ξεκίνησε την δεκαετία του 1980 και πιο συγκεκριμένα μελετήθηκε και αναπτύχθηκε από επιστήμονες του τουριστικού και περιβαλλοντικού τομέα της Κεντρικής Ευρώπης. Αυτό έγινε γιατί οι επιστήμονες αλλά και οι άνθρωποι γενικότερα έψαχναν να βρουν τρόπους ώστε να λυθούν τα προβλήματα που είχαν δημιουργηθεί από τον μαζικό τουρισμό στις Άλπεις αλλά και στις παράκτιες περιοχές που βρίσκονται στην Μεσόγειο. Ο αειφόρος τουρισμός με το πέρασμα των χρόνων υιοθετήθηκε σχεδόν παγκοσμίως δηλαδή σε όλες τις χώρες του κόσμου. Σήμερα η ιδέα αυτή κρίνεται ως το πιο λειτουργικό και ορθό σύστημα τουριστικού σχεδίου αλλά και τουριστικής ανάπτυξης. (Σφακιανάκης, 2000: 175)

Τα χαρακτηριστικά αλλά και οι αρχές του αειφόρου τουρισμού παρουσιάζονται παρακάτω :

- Ο αειφόρος τουρισμός δεν έχει περιορισμούς στις μορφές τουρισμού αλλά βρίσκεται σε κάθε τουριστική δραστηριότητα.
- Δεν προκαλεί ζημιά αλλά συμπληρώνει τις ήδη υπάρχοντες πρακτικές τουριστικής ανάπτυξης.
- Δεν απορρίπτει κάποιες αλλαγές του περιβάλλοντος αλλά ούτε και κάποια απότομη εγκατάλειψη από όλες τις μέχρι τώρα τουριστικές δραστηριότητες. Θα δεχτεί τις τυχόν αλλαγές που μπορεί να προκληθούν στις τουριστικές δραστηριότητες χωρίς όμως να βλάπτουν τα κύρια τουριστικά στοιχεία του τουρισμού.
- Είναι υποστηρικτής της μετριοπάθειας αλλά και των χαμηλών τόνων , την ισορροπία αλλά και γενικότερα στην διαχρονική βιωσιμότητα των τουριστικών δραστηριοτήτων.

- Δεν υποστηρίζει και δεν εφαρμόζει το μεγάλο μέγεθος αλλά και τις μεγάλες δραστηριότητες.
- Επίσης προσπαθεί να περιορίσει το τουριστικό κόστος.
- Βασικός κανόνας του αειφόρου τουρισμού είναι η αρχή της χωρητικότητας δηλαδή είναι κατά μία έννοια το μέγεθος των τουριστών που μπορεί να υποδεχθεί κάποιος τόπος χωρίς όμως να διαταραχθεί ή να καταστραφεί το περιβάλλον. (Σφακιανάκης, 2000, σελ 176)

Συμπεράσματα

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού και γενικά ο τουρισμός είναι ένα σοβαρό φαινόμενο που προκαλεί το ενδιαφέρον αρκετών μελετητών , επιχειρηματιών και άλλων φορέων του κλάδου.

Συνοψίζοντας θα μπορούσε να αναφερθεί ότι στην Ελλάδα όπως παρουσιάστηκε παραπάνω υπάρχει μια ποικιλία εναλλακτικών μορφών τουρισμού που μπορεί να

ευχαριστηθεί ο επισκέπτης που αναζητά κάτι συγκεκριμένο αλλά και διαφορετικό από το ταξίδι του.

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού πρέπει να συνεχίσουν να αναπτύσσονται στη χώρα μας αλλά για την ανάπτυξη τους θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη προστασία στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που είναι ζωτικής σημασίας καθώς μπορούν να βρεθούν σε όλες τις ζώνες όπως για παράδειγμα ορεινές , παράκτιες κ.α. Επίσης οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού συμβάλλουν πολύ στην ανάπτυξη της περιοχής.

Επομένως με την ανάπτυξη των εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην Ελλάδα κάποια από τα πλεονεκτήματα παρουσιάζονται παρακάτω:

- Αύξηση των επισκεπτών σε μέρη που δεν έχουν πολύ τουριστική κίνηση και περιορισμός της ερήμωσης ορισμένων περιοχών.
- Το εισόδημα και γενικά τα έσοδα των κατοίκων αλλά και των τοπικών επιχειρήσεων θα αυξηθούν.
- Θα δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας και έτσι θα περιοριστεί σχετικά το φαινόμενο της ανεργίας.
- Θα υπάρξει σημαντική ενίσχυση και θα ληφθεί ακόμα πιο σοβαρά η προστασία του περιβάλλοντος όπως επίσης των φυσικών και πολιτισμικών πόρων. Επίσης με το παραπάνω θα μπορούσε να ενημερωθεί και ο κόσμος για την προστασία του περιβάλλοντος ώστε να ευαισθητοποιηθεί.
- Θα γίνει σημαντική προσπάθεια μείωσης της εποχικότητας που περιόριζε τη τουριστική δραστηριότητα σε τόπους για ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα λίγων μηνών.
- Να διαδοθεί η κουλτούρα και τα έθιμα περιοχών αλλά και γενικότερα της Ελλάδας.

Τέλος θα ήταν ενδιαφέρον να τονισθεί πως θα μπορούσε η παρούσα πτυχιακή εργασία να συγκριθεί ας πούμε σε δέκα χρόνια σε σύγκριση με το τι επικρατεί τότε στο θέμα του τουρισμού και ειδικότερα στις εναλλακτικές μορφές τουρισμού στην Ελλάδα και ποιες διαφορές έχουν σημειωθεί προς το καλό ή προς το χειρότερο. Όπως επίσης οι ιδέες που έχουν τεθεί για την περαιτέρω ανάπτυξη της κάθε εναλλακτικής μορφής τουρισμού.

Βιβλιογραφία

- Κοκκώσης, Χ. Τσάρτας, Π. Γκρίμπα, Ε. (2011), **Ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού στη ζήτηση και προσφορά νέων προϊόντων τουρισμού**. Αθήνα : Κριτική.
- Σφακιανάκης Μ.(2000), **Εναλλακτικές μορφές τουρισμού**. Αθήνα : Έλλην.
- Μοίρα, Π.,(2005), **Τουριστική γεωγραφία της Ελλάδας**. Αθήνα : INTERBOOKS
- Μοίρα, Π. (2009), **Θρησκευτικός τουρισμός**. Αθήνα : INTERBOOKS

- Μοίρα, Π. – Παρθένης, Σ. (2011), **Πολιτισμικός – Βιομηχανικός τουρισμός**. Ανοικτή βιβλιοθήκη
- Μυλωνόπουλος, Δ. – Μοίρα, Π. (2005), **Θαλάσσιος τουρισμός**. Αθήνα : INTERBOOKS
- Fennell David A – Αποστολοπούλου. Α. – Καραγιάννης, Σ. Ν. (2001), **Οικοτουρισμός**. Αθήνα : Έλλην
- Μυλωνόπουλος Δ. – Κοντουδάκη Α. (2011) **Επικοινωνιακή πολιτική στο δημόσιο τομέα του τουρισμού**. Αθήνα : Νομική βιβλιοθήκη.

Ιστοσελίδες

- <http://sete.gr/>
- <http://www.enterprisegreece.gov.gr/>
- www.travelmii.gr/index.php/tourismos-peripeteias/xionodromikos-tourismos
- www.visitgreece.gr
- www.investingreece.gov.gr
- www.google.com